

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ - СКОПЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ - СКОПЈЕ

СТУДИСКИ И ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ОД ПРВ ЦИКЛУС СТУДИИ ПО
МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК
И ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ЈАЗИЦИ
НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

Скопје, 2018

СТУДИСКИ ПРОГРАМИ

Катедра: **Македонски јазик и јужнословенски јазици**

Студиска програма: **наставна насока**

Диплома: **Дипломиран професор по македонски јазик и книжевност**

I СЕМЕСТАР				
Код	Наслов на предметот	Предавања (часови/сем.)	Вежби (часови/сем.)	Кредити
Задолжителни предмети				
MJ-2018-0101001	Фонологија на СМЈ 1	30	30	5
MJ-2018-0101002	Старословенски јазик 1	30	30	5
MJ-2018-0101003	Општа лингвистика	30	30	5
Изборни предмети листа 1*				
MJ-2018-0102001	Теорија на книжевност 1	30	30	5
MJ-2018-0102002	Средновековна книжевност 1	30	30	5
MJ-2018-0102003	Народна книжевност 1	30	30	5
Слободен изборен предмет од листата на Факултетот и УКИМ				
ФЛФ-УКИМ-2018-01001	Се бира само еден предмет			
				2

*од понудените предмети студентот бира два

II СЕМЕСТАР				
Код	Наслов на предметот	Предавања (часови/сем.)	Вежби (часови/сем.)	Кредити
Задолжителни предмети				
MJ-2018-0201001	Фонологија на СМЈ 2	30	30	5
MJ-2018-0201002	Старословенски јазик 2	30	30	5
MJ-2018-0201003	Правопис и правоговор на СМЈ	30	30	5
Изборни предмети листа 1*				
MJ-2018-0202001	Теорија на книжевност 2	30	30	5
MJ-2018-0202002	Средновековна книжевност 2	30	30	5
MJ-2018-0202003	Народна книжевност 2	30	30	5
Слободен изборен предмет од листата на Факултетот и УКИМ				
ФЛФ-УКИМ-2018-02001	Се бира само еден предмет			

*од понудените предмети студентот бира два

III СЕМЕСТАР				
Код	Наслов на предметот	Предавања (часови/сем.)	Вежби (часови/сем.)	Кредити
Задолжителни предмети				
MJ-2018-0301001	Морфологија на СМЈ 1	30	30	5
MJ-2018-0301002	Лексикологија на МЈ	30	30	5
MJ-2018-0301003	Споредбена граматика на словенските јазици	30	30	5
Изборни предмети листа 1*				
MJ-2018-0302001	Светска книжевност 1	30	30	5
MJ-2018-0302002	Македонска книжевност 15-18 век	30	30	5
MJ-2018-0302003	Нова словенечка книжевност	30	30	5
Слободен изборен предмет од листата на Факултетот и УКИМ				
ФЛФ-УКИМ-2018-03001	Се бира само еден предмет			

*од понудените предмети студентот бира два

IV СЕМЕСТАР				
Код	Наслов на предметот	Предавања (часови/сем.)	Вежби (часови/сем.)	Кредити
Задолжителни предмети				
MJ-2018-0401001	Морфологија на СМЈ 2	30	30	5
MJ-2018-0401002	Фразеологија на МЈ	30	30	5
MJ-2018-0401003	Преглед на лингвистиката	30	30	5
Изборни предмети листа 1*				
MJ-2018-0402001	Светска книжевност 2	30	30	5
MJ-2018-0402002	Јужнословенски книжевности 15-18 в.	30	30	5
MJ-2018-0402003	Нова хрватска книжевност	30	30	5
Слободен изборен предмет од листата на Факултетот и УКИМ				
ФЛФ-УКИМ-2018-04001	Се бира само еден предмет			

*од понудените предмети студентот бира два

V СЕМЕСТАР				
Код	Наслов на предметот	Предавања (часови/сем.)	Вежби (часови/сем.)	Кредити
Задолжителни предмети				
MJ-2018-0501001	Зборообразување на СМЈ	30	30	5

MJ-2018-0501002	Синтакса на CMJ 1	30	30	5
MJ-2018-0501003	Преглед на македонските дијалекти 1	30	30	5
MJ-2018-0501004	Методика на наставата по македонска книжевност 1	30	60	5
Изборни предмети листа 1*				
MJ-2018-0502001	Психологија**	30	30	5
MJ-2018-0502002	Нова македонска книжевност 1	30	30	5
MJ-2018-0502003	Нова бугарска книжевност	30	30	5

*од понудените предмети студентот бира еден

** предметите означени со ѕвездичка се задолжителни за насоката (професорското звање)

VI СЕМЕСТАР				
Код	Наслов на предметот	Предавања (часови/сем.)	Вежби (часови/сем.)	Кредити
Задолжителни предмети				
MJ-2018-0601001	Историја на MJ	30	30	5
MJ-2018-0601002	Синтакса на CMJ 2	30	30	5
MJ-2018-0601003	Преглед на македонските дијалекти 2	30	30	5
MJ-2018-0601004	Методика на наставата по македонска книжевност 2	30	60	5
Изборни предмети листа 1*				
MJ-2018-0602001	Педагогија**	30	30	5
MJ-2018-0602002	Нова македонска книжевност 2	30	30	5
MJ-2018-0602003	Нова српска книжевност	30	30	5

*од понудените предмети студентот бира еден

** предметите означени со ѕвездичка се задолжителни за насоката (професорското звање)

VII СЕМЕСТАР				
Код	Наслов на предметот	Предавања (часови/сем.)	Вежби (часови/сем.)	Кредити
Задолжителни предмети				
MJ-2018-0701001	Лингвостилистика 1	30	30	5
MJ-2018-0701002	Историја на македонскиот писмен јазик	30	30	5
MJ-2018-0701003	Карактеристики на македонските дијалекти	30	30	5
MJ-2018-0701004	Методика на наставата по македонски јазик 1	30	60	5

Изборни предмети листа 1*				
MJ-2018-0702001	Современа македонска книжевност 1	30	30	5
MJ-2018-0702002	Современи јужнословенски книжевности 1	30	30	5

*од понудените предмети студентот бира два

VIII СЕМЕСТАР				
Код	Наслов на предметот	Предавања (часови/сем.)	Вежби (часови/сем.)	Кредити
Задолжителни предмети				
MJ-2018-0801001	Лингвостилистика 2	30	30	5
MJ-2018-0801002	Методологија на научната работа	30	30	5
MJ-2018-0801003	Основи на врзан текст	30	30	5
MJ-2018-0801004	Методика на наставата по мак. јазик 2	30	60	5
MJ-2018-0801005	Дипломска работа	30	30	5
Изборни предмети листа 1*				
MJ-2018-0802001	Современа македонска книжевност 2	30	30	5
MJ-2018-0802002	Современи јужнословенски книжевности 2	30	30	5

*од понудените предмети студентот бира два

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

I СЕМЕСТАР

Задолжителни предмети

1.	Наслов на наставниот предмет	ФОНОЛОГИЈА НА СОВРЕМЕНИОТ МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година 1 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Људмил Спасов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување знаење за местото и улогата на фонологијата во лингвистиката. Стекнување основни и проширени познавања за фонетскиот и фонолошкиот систем на современиот македонски стандарден јазик. Совладување на правилата на сегментацијата на гласовниот текст. Запознавање со фонетските и фонолошките единици и нивната функција. Совладување на стандардниот изговор и неговата употреба во комуникацијата.				
11.	Содржина на предметната програма: Запознавање со предметот на Сегменталната фонетика / Фонологија. Предмет на описот на гласовите во СМСЈ; Состав на фонетските признаци изразени преку бинарни термини; Систематизација на признаците; Претставување на гласовите. Фонетски дендрид. Јунктури. Вокали:инвентар на вокалските фонеме; систем на вокалските фонеме; алофонија и дистрибуција на вокалските фонеме. Сонанти (глајдови, ликвиди, назални консонанти): општа карактеристика; инвентар на сонантските фонеме; систем на сонантските фонеме; алофонија и дистрибуција на сонантските фонеме. Опструенти:инвентар на опструентските фонеме; систем на опструентските фонеме алофонија и дистрибуција на опструентските фонеме. Заклучок. Проблемот на јунктурите; Белешки за фонотактичкиот тип; Фонолошкиот систем на македонскиот јазик. Органи за зборување. Фонолошка/ фонетска транскрипција на гласовите во македонскиот јазик.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2	Самостојни задачи		20 часови
		16.3	Домашно учење		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	

	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	15 бодови			
	17.3.	Активност и учество	5 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет)	(F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест)	(E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум)	(D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум)	(C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет)	(B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет)	(A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Спасов, Љ., Сависка Ир.	Фонологија на современиот македонски стандарден јазик	Детска Радост, Скопје	1997
		2.	Спасов, Љ.	електронски материјали (авторизирани)	сопствени материјали на Љ. Спасов	2011
		3.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Детска Радост, Скопје	1999
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик	УКИМ, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“	2015
		2.	Конески, К.	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно Дело	1999
			3.	група автори	Електронски речник на македонскиот јазик	
		4.	Група автори	Толковен речник на македонскиот јазик. Том 1, 2, 3, 4, 5,6.	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје	2003-2014
		5.	Мургоски, З.	Толковен речник на македонскиот јазик.	сопствено издание	2006

1.	Наслов на наставниот предмет	СТАРОСЛОВЕНСКИ ЈАЗИК 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година 1 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Емилија Црвенковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Усвојување на старословенските азбуки 2. Расчитување на старословенски текстови 3. Препознавање на гласовните закони во старословенскиот				
11.	Содржина на предметната програма: Историјат на постанокот на старословенската писменост. Старословенски азбуки. Споменици- книжевни и епиграфски. Варијанти на црковнословенскиот. Фонологија. Вокален систем. Потекло и развој на вокалите. Промени во вокалниот систем: превој на вокалите; метатеза на ликвидите. Консонантски систем. Потекло и развој на консонантите. Промени во консонантскиот систем: палатализации, јотувања; промени во консонантските групи. Вежби: читање на библиски текстови и на епиграфика на старословенски; расчитување на скратеници и анализа на фонолошките карактеристики.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	(2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часа	
		16.2	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3	Домашно учење	50 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	80 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	0 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	

		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација				
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Р. Угринова-Скаловска	Старословенски јазик	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“	1997
		2.	Е. Црвенковска	Старословенска читанка	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“	2015
		3.	Р. Угринова-Скаловска	Панонски легенди	„Наша книга“	1969
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г. А. Хабургаев	Старославјански јазик	Просвещение. Москва	1986
		2.	М. Л. Ремнёва	Старославјански јазик	МГУ, Москва	2011
		3.	St. Damjanović	Staroslavenski jezik	Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb	2005

1.	Наслов на наставниот предмет	ОПШТА ЛИНГВИСТИКА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година 1 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Димитар Пандев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	-			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): усвојување на основните поими на науката за јазикот, запознавање со теоријата и методологијата на проучување на јазикот како човекова способност и како систем од знаци за комуникација меѓу луѓето				
11.	Содржина на предметната програма: ПРОБЛЕМИ НА ОПШТАТА ЛИНГВИСТИКА 1. Предмет, цели и задачи на општата лингвистика 2. Општата лингвистика и другите (одделни, општи, интердисциплинарни и обединувачки) науки: филологија – (општа) лингвистика – семиотика 3. Општата лингвистика како наука за човековиот јазик. Основни модели на општата лингвистика 4. Основни поставки на општата лингвистика: Јазик – говор. Синхронија – дијахронија.Парадигматика – синтагматика. Инваријантност – варијантност 5. Поделби во општата лингвистика 6. Пристапи во општата лингвистика: Структурален и функционален пристап (јазични единици: глас, збор, реченица). Комуникативен и прагматичен (говорни единици: исказ, говорен чин, говорен жанр, комуникативна стратегија и тактика...). Когнитивен и културолошки (конпт, јазична метафора...) 7. Јазици во светот (енциклопедиски и лингвистички опис на јазиците во светот ОСНОВНИ ПОИМИ НА НАУКАТА ЗА ЈАЗИКОТ (Јазикот како систем од знаци за комуникација меѓу луѓето)1. Комуникација (типови и видови комуникација); Јазикот како средство за комуникација меѓу луѓето 2. Систем (типови и видови системи);Јазикот како систем од знаци за комуникација 3. Знак. (јазичен знак) 4. Модели на комуникација: Линеарни модели. 5. Функции на јазикот како појава поврзана за човекот 6. Функции на јазикот како систем од знаци за комуникација меѓу луѓето. 7. Јазик: природен јазик., народен ј., литературен (стандарден) јазик. Идиолект.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	_ часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2	Самостојни задачи		20 часови

		16.3	Домашно учење	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	30 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	50 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димитар Пандев	Општа реторика	УКИМ - ФлФБКС	2013
		2.				
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три): по избор на студентот				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Изборни предмети листа 1

1.	Наслов на наставниот предмет	ТЕОРИЈА НА КНИЖЕВНОСТ 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година 1 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Кристина Николовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Запознавање со <i>теориите на книжевност (дисциплини), основни теориски поими, теорија на жанри.</i> 2. Запознавање со <i>теории на драма.</i> 3. Стекнување на знаења за <i>литературно-теориски поими</i> , неопходни за понатамошно проучување на литературата преку анализа на литературни дела. 4. Стекнување на знаења за <i>теории на драма.</i> 5. Запознавање со <i>теории на драма</i> преку анализи на дела. 6. Примена на знаењата од овие области. 7. <i>Оспособување на студентите</i> за теориски анализи преку суштинска синергија на <i>теоријата</i> со конкретна <i>аналитичка</i> пракса преку примери.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Основни теориски поими, основни теории на книжевност (дисциплини), теорија на жанри. Дефинирање на основни теориски поими, запознавање со основни теории на книжевност (дисциплини), и проучување на типологии на литературата преку теорија на жанри. 2. Теории на драма. Изучување на основни теориски поими од драматологијата. Проучување на теории на драма. Анализа на драмски дела.				
	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	60 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	30 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		

	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Аристотел	„За поетиката„ (превод од старогрчки, предговор и коректура на Михаил Д. Петрушевски)	„Македонска книга“, „Култура“, „Наша книга“, „Комунист“ и „Мисла“	Скопје, 1979
		2.	Milivoj Solar	“Teorija knjizhevnosti”	“Shkolska knjiga”	Zagreb, 1981
		3.	Јуриј Боров	„Енциклопедија на естетиката и на теоријата на литературата“	„Македоника литера“	Скопје, 2011
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Освалд Дикро / Цветан Тодоров	„Енциклопедиски рачник на науките за јазикот 1“	„Детска радост“	Скопје, 1994
		2.	Освалд Дикро / Цветан Тодоров	„Енциклопедиски рачник на науките за јазикот 2“	„Детска радост“	Скопје, 1994
		3.	Zdenko Shkreb , Ante Stamac	“Uvod u knjizhevnost”	“Globus”	Zagreb, 1983

1.	Наслов на наставниот предмет	СРЕДНОВЕКОВНА КНИЖЕВНОСТ 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година 1 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. . д-р Добрила Миловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со најстарата словенска писменост во Македонија, со првите оригинални, препишани или преведени дела на најстариот словенски јазик. Запознавање со делото на св. Кирил и Методиј и нивните ученици и следбеници од групата на т.н.Седмочисленици. Стекнување на компетенции за споредба на средновековните текстови со Библијата.				
11.	Содржина на предметната програма: 1.Словенската писменост во Македонија.Извори за св. Кирил и Методиј и нивните ученици и следбеници. 2.Св. Климент Охридски како основач на Охридската школа.Глаголски споменици: Асеманово евангелие,Зографско евангелие,Мариинско евангелие,Синајски псалтир,Синајски евахологиј,Клоцов зборник,Охридски глаголички листовиМакедонски глаголички листови,Синајски мисал,псалтир на Димитар Олтарник,Бојански палимпсест,Синајски палимпсест,Зографски палимпсест,лантов палимпсест,Синајски мал минеј,Хлудовски палимпсест. 3.Црковни писатели од периодот на најстарата словенска писменост: Св.Наум Охридски, Црноризец Храбар,Презвитер Константин,Презвитер Козма. 4. Средновековни книжевни жанри: Евангелие,Псалтир,Апостол,Псалтир, Житие, Служба.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска	10 бодови		

		работа				
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Превод: Бл. Конески, коментари: Вера Антиќ	Тиквешки зборник	Мисла	1987
		2.	Приредила: Радмила Угринова-Скаловска	Климент Охридски (Похвали и Поуки)	Табернакул	1996
		3.	Предговор: Добрила Миловска, превод: Јован Таковски	Панонски легенди	Каприкорнус	2001
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јохан Хојзинга	Јесен средњега века	Матица Српска	1961
		2.	Розарио Асунто	Теорија о лепом у средњем веку	Мисао	1975
		3.	Ѓорги Поп Атанасов	Палеографски албум 1,2,3	Менора	2000,2001,2002

1.	Наслов на наставниот предмет	НАРОДНА КНИЖЕВНОСТ 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година 1 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф.. д-р Нина Анастасова Шкрињариќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта е студентите да ги стекнат неопходните сознанија од теоријата и историјата на фолклорот и да го осознаат значењето на народната литература како матрица врз која се потпира литературата воопшто. Запознавајќи ги особеностите на народната книжевност и значењето на фолклорот како конзерватор на народниот јазик и народниот бит, студентите ќе можат да го согледаат значењето на фолклорното наследство како најважен репрезент на идентитетот на еден народ. Следејќи го овој курс, студентите ќе се запознаат со најновите теориско-методолошки аспекти на проучувањето на фолклорот, кои вклучуваат интердисциплинарен пристап (преку други дисциплини: социо-културна антропологија, етнологија, етнографија и др).				
11.	Содржина на предметната програма: Кардинални својства на народната книжевност: анонимност, колективност, усна трансмисија, формулност, импровизации, варијативност. Специфики на народната поезија и особености на народната поетика. Принципи на класификација на народната поезија. Типологизација на обредната поезија: 1.календарско-празнични обредни песни (поврзани со годишниот календарски циклус: божиќно-коледарски, гурѓовденски, велигденски....)2.обредни песни поврзани со антрополошкиот циклус (раѓање-свадба-смрт)3.додолски песни. Митолошки и религиозно-легендарни песни. Трудова поезија. Хумористични песни и песни за деца: брзозборки, залагалки, бројаници, приспивни. Лирско-епски видови: балади и романси. Генеза на епиката, функција и развиток на епската песна - од епска песна до епопеја. Хипотези за настанокот на епиката (1.медијевалистичка концепција, 2.концепција за народното потекло на епиката).Епски хронотоп (епското време и епскиот простор).Формулноста во јуначкиот епос (Пери-Лордовата теорија на формулите).Протагонисти и антагонисти во македонскиот јуначки епос. Циклусите епски песни како финална точка во процесот на циклизација (кралимарковиот				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	(2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часа
		15.2	Вежби (лабораториски,аудиториски и), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часа
		16.2	Самостојни задачи		20 часа

		16.3	Домашно учење	50 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	_бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лаборато- риски/аудиториски вежби	_бодови			
	17.3.	Активност и учество	_бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	_бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	К. Пенушлиски	Одбрани фолклористички трудови	Македонска книга, Скопје	1988
		2.	Т. Саздов	Усна народна книжевност (во: Историја на македонската книжевност, I том)	Детска радост,Скопје	1997
		3.	Н. Анастасова Шкрињариќ	Фолклорологија: (теориски и книжевно-историски огледи за фолклорот)	Македоника литера, Скопје	2016
	22.2	Дополнителна литература(до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Н. Анастасова Шкрињариќ	Фолклорни социјални фосили	Македоника литера, Скопје	2011
		2.	Н. Анастасова Шкрињариќ	Кралимарковиот циклус - на чекор до епопеја	Табернакул, Скопје	2007
		3.	Миладиновци:	Зборник на народни песни	Македонска книга, Скопје	1983

II СЕМЕСТАР

Задолжителни предмети

1.	Наслов на наставниот предмет	ФОНОЛОГИЈА НА СОВРЕМЕНИОТ МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година 2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	
8.	Наставник	проф. д-р Људмил Спасов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Совладување на основните и проширени познавања од фонетскиот и фонолошкиот систем на современиот македонски стандарден јазик. • Совладување на правилата на супрасегменталниот систем на гласовниот текст. • Запознавање со супрасегменталните фонетски и фонолошки единици и нивната функција. • Совладување на стандардниот акцентски систем и неговата употреба во комуникацијата. Студентот ќе се стекне со знаења за супрасегменталната фонетика/фонологија на современиот македонски стандарден јазик. Студентот ќе се оспособи да ги подучува учениците на правилниот (нормиран/стандардизиран) акцент, зборовен акцент, такт, интонација.				
11.	Содржина на предметната програма: Запознавање со предметот на супрасегменталната фонетика / фонологија и фонотактичките / прозодиски единици Признаци на единиците; Основни дефиниции. СЛОГ: Проблемот на дефиницијата; Фонолошки модел на македонскиот слог Проблемот на јунктурите АКЦЕНТ: темпоралниот фактор; интензитетот на гласот; висината на основниот тон; прозодиски признаци на зборот во македонскиот јазик. Акцент: зборовен акцент, акцентски целисти, клитики, клитички изрази. ЗБОР: акцентуација на наследниот јазичен материјал, дистрибуција на клитиките, акцентуација на заемките. ИНТОНАЦИЈА НА ФРАЗАТА: уводни забелешки; основни контури на основниот тон, системот на интонацијата на фразата во македонскиот јазик				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15. 1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15. 2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16. 1	Проектни задачи	20 часови	
		16. 2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.	Домашно учење	50 часови	

			3			
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби		15 бодови		
	17.3.	Активност и учество		5 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Спасов, Љ., Сависка Ир.	Фонологија на современиот македонски стандарден јазик	Детска Радост, Скопје	1997
		2.	Спасов, Љ.	електронски материјали (авторизирани)	сопствени материјали на Љ. Спасов	2011
		3.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Детска Радост, Скопје	1999
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик	УКИМ, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“	2015
		2.	Конески, К.	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно Дело	1999
		3.	група автори	Електронски речник на македонскиот јазик		
		4.	Група автори	Толковен речник на македонскиот јазик. Том 1, 2, 3, 4, 5, 6.	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје	2003-2014
		5.	Мургоски, З.	Толковен речник на македонскиот јазик.	сопствено издание	2006

1.	Наслов на наставниот предмет	СТАРОСЛОВЕНСКИ ЈАЗИК 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година 2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Емилија Црвенковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Старословенски јазик 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Морфолошка анализа на старословенски текстови 2. Оспособување за користење на старословенски речник 3. Преведување од старословенски на македонски				
11.	Содржина на предметната програма: Морфологија. Именки. Основи на именките. Заменки. Палатална и непалатална промена на заменките. Придавки. Проста и сложена промена на придавките. Броеви. Прилози. Синтакса на падежните форми. Глаголи. Класификација на глаголите по групи. Презент. Аорист. Имперфект. Именски форми на глаголите. Сложени глаголски форми. Значење и употреба на глаголските времиња. Вежби: читање, превод и морфолошка анализа на библиски текстови. Работа со речник и запознавање со лексиката.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	(2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часа	
		16.2	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3	Домашно учење	50 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	80 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	0 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Р. Угринова-Скаловска	Старословенски јазик	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“	1997
		2.	Е. Црвенковска	Старословенска читанка	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“	2015
		3.	Р. Угринова-Скаловска	Панонски легенди	„Наша книга“	1969
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г. А. Хабургаев	Старославјански јазик	Просвещение. Москва	1986
		2.	М. Л. Ремнёва	Старославјански јазик	МГУ, Москва	2011
	3.	St. Damjanović	Staroslavenski jezik	Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb	2005	

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРАВОПИС И ПРАВОГОВОР НА СМЈ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година 2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Станислава-Саша Тофоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): -способност за коректно писмено изразување според правописните правила на современиот македонски стандарден јазик; -создавање навики за редовно користење на Правописот и правописните речници на македонскиот литературен јазик; -способност за правилен изговор на гласовите на современиот македонски стандарден јазик; правилно акцентирање на зборовите и клитичките изрази, правилна интонација на фразата во современиот македонски стандарден јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Изучување на правилниот изговор и правописот на гласовите, правописните правила на македонскиот стандарден јазик (бележење на гласовните промени, употребата на големата буква, слеаното и разделеното пишување на зборовите, употребата на правописните и интерпункциските знаци, скратувањето на зборовите и значењето на скратениците, делењето на зборот на крајот од редот), пренесувањето на македонската азбука со латинично писмо. Односот меѓу правописот и правоговорот. Акцентот и акцентирањето во македонскиот стандарден јазик (правила за акцентирање,отстапувања, акцент кај зборовите од туѓо потекло, смислоразликувачка функција на акцентот; акцентски целисти, клитички изрази).				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	100 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	_ часови	
		16.2	Самостојни задачи	10 часови	
		16.3	Домашно учење	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	90 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	бодови		
	17.3.	Активност и учество	5 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	5 бодови		

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	група автори	Правопис на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје	2015
		2.	Конески Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Култура	1982
		3.	Конески К.	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		вежби и материјали подготвени од наставникот		
		2.				
		3.				

Изборни предмети листа 1

1.	Наслов на наставниот предмет	ТЕОРИЈА НА КНИЖЕВНОСТ 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година 2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Кристина Николовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 8. Запознавање со <i>теорија на проза</i> ; 9. Запознавање со <i>теорија на поезија</i> . 10. Стекнување на знаења за <i>теорија на проза</i> ; 11. Стекнување на знаења за <i>теорија на поезија</i> . 12. Примена на знаењата од овие области. 13. <i>Оспособување на студентите</i> за теориски анализи преку суштинска синергија на <i>теоријата</i> со конкретна <i>аналитичка</i> пракса преку <i>примери од прозни и поетски дела</i> .				
11.	Содржина на предметната програма: 3. Теорија на проза – Наратологија, поим и дефинирање. Наратолошки теории. Нивоа на анализа на прозниот текст. Модели на проучување. 4. Теорија на поезија – Поетологија, поим и дефинирање. Поетолошки теории. Нивоа на анализа на поезијата. Теорија на стилски фигури. Аналитички нивоа: фонолошко ниво, синтаксичко ниво, смантичко ниво, логичко ниво. Модели на проучување. Типологија на поетски дискурси.				
	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	60 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	30 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		

	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Владимир Проп	„Морфологија на сказната“	„Македонска реч“	Скопје, 2009
		2.	Група автори	„Теорија на прозата“ (зборник, приредуач и превод: Атанас Вангелов)	„Детска радост“	Скопје, 1996
		3.	Искра Николовска-Нејашмиќ	„Студии од македонскиот фолклор“	„Институт за македонска литература“	Скопје, 2000
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Аристотел	„За поетиката,“ (превод од старогрчки, предговор и коректура на Михаил Д. Петрушевски)	„Македонска книга“, „Култура“, „Наша книга“, „Комунист“ и „Мисла“	Скопје, 1979
		2.	Gruope U (J. Dubois, F. Edeline, J. – M. Klinkenberg, P. Minquet, F. Pire, H. Trinon)	“Rhetorique generale”	“Larousse”	Paris, 1970
		3.	Кристина Николовска	„Светлинска“	„Силсонс“	Скопје, 2016

1.	Наслов на наставниот предмет	СРЕДНОВЕКОВНА КНИЖЕВНОСТ 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година 2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Добрила Миловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со најфреквентните средновековни книжевни жанри: апокрифите,житијата,беседите. Стекнување на компетенции за нивно споредување со текстови од Новиот завет на Библијата.				
11.	Содржина на предметната програма: I.Старозаветниот Циклус за Аврам и за Сара 1.Слово за Аврам и за Сара 2.Расказ за Сара 3.Слово како го учеше Сара Аврама,својот маж 4.Слово за Светата Троица 5.Слово за Измаила 6.За Исака 7.Слово за смртта и за житието Аврамово II.Житија на пустиножители-анакрети 1.св.Гаврил Лесновски 2.св.Јоаким Осоговски 3.св.Прохор Пчињски III. Црквите и манастирите како сакрални градби во Македонија				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови		

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода		5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература						
	Задолжителна литература (до три)						
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Б.Христова,Н. Вутова,Е.Узунова	Апокрифно христијанство	Народна библиотека Св.св.Кирил и Методиј	1999	
		2.	Д.Ќорнаков	Македонски манастири	Мисла	2002	
		3.	Добрила Миловска	Древни ризници	Каприкорнус	2009	
	22.2	Дополнителна литература (до три)					
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Стивен К.Баталден	Преиспитување на традицијата	Култура	1997	
		2.	Агапије Ландос Крићанин	Чуда Пресвете Богородице	Епархија банатска	2000	
		3.	Добрила Миловска	Допири со светоста	Каприкорнус	2012	

1.	Наслов на наставниот предмет			НАРОДНА КНИЖЕВНОСТ 2		
2.	Код					
3.	Студиска програма			наставна насока		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)			Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)			Прв циклус		
6.	Академска година/семестар			1 година 2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити 5
8.	Наставник			проф.. д-р Нина Анастасова Шкрињариќ		
9.	Предуслови за запишување на предметот			нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта е студентите да се запознаат со особеностите на народниот начин на раскажување, да стекнат општ увид во доменот на народната проза и да ги препознаат трансформациите при нејзиното транспонирање во индивидуалната уметничка нарација. Запознавајќи ги нараторските аспекти на народната проза, студентите ќе се оспособат да ги применат моделите на В. Проп во структурално-типолошкото проучување на приказните/сказните од македонскиот фолклор. Со компаративниот третман на мотивите од македонскиот фолклор во корелација со интернационалните приказнични мотиви, ќе можат да се запознаат со универзалните кодови во прозното фолклорно наследство.					

11.	Содржина на предметната програма: Класификаторски решенија во доменот на македонската народна проза и собирачки иницијативи. Типологизација и систематизација на приказните според Арне-Томсоновиот индекс на мотиви. Теории за потеклото и еднородноста на приказничните мотиви (миграциона, митолошка и антрополошка теорија).Генеа и хронолошко-стадијален развој на приказните за животни и басните. Жанровски карактеристики на народната сказна. Интерпретација на волшебните приказни според моделите на В. Проп: 1. структурално-типолошко проучување на сказната (морфологија на сказната), 2. компаративно-историски осврт кон генетиката на сказната (историските корени на волшебната приказна) Типологизација на преданијата и легендите. Реалистични приказни/новели и анегдоти. Кратки фолклорни жанри - пословици и поговорки (паремиологија) и гатанки. Цепенковите записи на народна					
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)					
13.	Вкупен расположив фонд на време		150 часа			
14.	Распределба на расположивото време		(2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски,аудиториски), семинари, тимска работа		30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часа	
		16.2	Самостојни задачи		20 часа	
		16.3	Домашно учење		50 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		_бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби		_бодови		
	17.3.	Активност и учество		_бодови		
17.	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		_бодови		
	18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
од 71 до 80 бода				8 (осум) (C)		
од 81 до 90 бода				9 (девет) (B)		
од 91 до 100 бода				10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Томе Саздов:	Усна народна книжевност (во: Историја на македонската	Детска радост,Скопје	1997	

				книжевност, I том)		
		2.	В. Проп	Морфологија на сказната	Македонска реч, Скопје	2009
		3.	В. Проп	Историски корени на волшебната приказна	Македонска реч, Скопје	2011
	22.2	Дополнителна литература(до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ермис Лафазановски	Традиција, наратив, литература	Институт за фолклор, Скопје	1996
		2.	Нина Анастасова Шкрињариќ	Триножникот на Цепенков и каучот на Фројд (психоаналитички студии за фолклорот)	Македонска реч, Скопје	2011
		3.	М. Цепенков	Светот на приказните	Мисла, Скопје	1982

III СЕМЕСТАР

Задолжителни предмети

1.	Наслов на наставниот предмет	МОРФОЛОГИЈА НА СМЈ 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 3 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Славица Велева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Способност за анализа на морфемско и на морфолошко рамниште; 2. Продлабочени познавања на структурата на зборот и на граматичките категории; 3. Упатеност во граматичките категории и начините на нивно изразување.				
11.	Содржина на предметната програма: Местото на морфологијата во лингвистичките дисциплини. Поим за зборот како предмет на проучување на морфологијата. Основните поими во морфологијата (морфа, аломорфа, морфема, збороформа). Лексичко и граматичко значење на зборовите. Начини на изразување на граматичките значења. Преглед на именските зборови: - именки (класификација на именките, граматичката категорија род кај именките, граматичката категорија број кај именките, граматичката категорија определеност / неопределеност кај именките; членот како морфолошки показател на категоријата определеност кај именките, вокативна форма кај именките); - придавки (класификација на придавките, граматичките категории род и број кај придавките, придавки непарадигматски по род и број, граматичката категорија определеност/неопределеност кај придавките, категоријата степен кај придавките, форми на придавките); - заменки (класификација на заменките – лични заменки, форми на личните заменки и нивната употреба, лично-предметни заменки, показни заменки, граматички категории кај заменките); - броеви (броеви за изразување определена бројност и за изразување приближна бројност, граматички категории кај броевите); - прилози (поим за прилози, потекло на прилозите, структура на прилозите, значење на прилозите).				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови (2+2)			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови

				16.2	Самостојни задачи	20 часови
				16.3	Домашно учење	50 часови
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			60 бодови	
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби			20 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода		5 (пет) (F)
од 51 до 60 бода				6 (шест) (E)		
од 61 до 70 бода				7 (седум) (D)		
од 71 до 80 бода				8 (осум) (C)		
од 81 до 90 бода				9 (девет) (B)		
од 91 до 100 бода				10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодеветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Детска радост, Скопје	1999	
	2.	Бојковска С., Минова-Ѓуркова Л., Пандев Д., Цветковски Ж.	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело, Скопје	2008	
	3.	Паноска, Р.	Современ македонски јазик	УКИМ, Скопје	1987	
22.2	Дополнителна литература (до три)					
	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Тополињска, З.	Граматика на именската група во македонскиот литературен јазик	МАНУ, Скопје	1974	
	2.	Минова-Ѓуркова, Л.	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Магор, Скопје	2000	
	3.					

1.	Наслов на наставниот предмет	ЛЕКСИКОЛОГИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 3 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Катерина Велјановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основна цел е студентите да се запознаат со богатиот речнички состав на македонскиот јазик и да ги откриваат значењата на зборовите.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во лексикологијата. Сродни дисциплини. Формата и содржината на зборот. Развивање на преносни значења. Семантички односи меѓу лексемите (синонимја, антонимија, хомонимија,паронимија). Класификации на лексиката на МЈ според: потекло, сфера на употреба, процес на обновување, експресивно-стилистички карактеристики. Лексикографија. Видови речници. Преглед на македонската лексикографија.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	10 часови	
		16.2	Самостојни задачи	10 часови	
		16.3	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	80 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит	Предметот да е запишан во соодеветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација				
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Паноска Р.	Современ македонски јазик	УКИМ	1987, Скопје
		2.	Јашар-Настева О.	Турските елементи во МЈ	ИМЈ	2000, Скопје
		3.	Аргировски М.	Грцизмите во МЈ	ИМЈ	1999, Скопје
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мургоски З.	Речник на МЈ	ФФБК	2005, Скопје
		2.	Група автори	Толковен речник на македонскиот јазик	ИМЈ	2003... (шест тома)
		3.	Велјановска К.	За развојот на македонската лексикографија	ФФБК	2007, Скопје

1.	Наслов на наставниот предмет	СПОРЕДБЕНА ГРАМАТИКА НА СЛОВЕНСКИТЕ ЈАЗИЦИ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 3 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Емилија Црвенковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Старословенски јазик			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Разликување на периодите во историскиот развој на словенското јазично семејство. 2. Препознавање на сите словенски јазици според основните фонетски карактеристики. 3. Усвојување на компаративниот метод што лежи во основата на секоја наука.				
11.	Содржина на предметната програма: Индоевропски прајазик. Индоевропско јазично семејство. Балтословенска заедница. Прасловенски јазик – периодизација, територија, контакти. Фонолошки особености на прасловенскиот јазик. Вокалниот и консонантскиот систем на словенските јазици во дијахронија и во синхронија. Акцентски особености. Основни морфолошки карактеристики на прасловенскиот и на современите словенски јазици – преглед. Вежби: читање, превод и анализа на текстови на сите словенски јазици. Работа со речник и запознавање со лексиката.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	(2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часа	
		16.2	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3	Домашно учење	50 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	80 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	0 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови		

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Р. Угринова-Скаловска	Споредбена граматика на словенските јазици	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“	1994
		2.	М. Mihaljević	Slavenska poredbena gramatika 1. Dio	Školska knjiga, Zagreb	2002
		3.	М. Mihaljević	Slavenska poredbena gramatika 2. Dio	Školska knjiga, Zagreb	2014
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	А. Е. Супрун	Праславянский язык	Университетское, Минск	1993
		2.				
		3.				

Изборни предмети листа 1

1.	Наслов на наставниот предмет	СВЕТСКА КНИЖЕВНОСТ 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 3 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Венко Андоновски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со периодизацијата и класификацијата на античката книжевност (жанрови, претставници, обележја), со средновековната книжевност, со ренесансниот книжевен контекст, заклучно со класицизмот, како наврќање на античките нормативни поетички одредници.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Преглед на најстарите литератури на светот, Епот за Гилгамеш; 2. „Махабхарата“; „Рамајана“ (преглед); 3. Епска поезија, Хомер; хомерското прашање; „Илијада“ и „Одисеја“; 4. Хеленска лирика - монодија и хорска лирика (периодизација, жанрови, претставници); 5. Старогрчка драма; создавање на трагедијата; улогата на трагедијата во старогрчкото општество; митологијата како извор на трагедијата; Есхил: „Орестија“; „Персијци“; Софокле: „Ојдип тиранин“ (Цар Едип); „Ојдип на Колон“; „Антигона“; Еврипид: „Медеја“; „Ифигенија во Авлида“; 6. Старогрчка комедија; Аристофан: „Жаби“; 7. Римската книжевност, претставници, жанрови, сличности и разлики со елинската книжевност; Вергилиј: „Ајнеида“ (Енеида); 8. Карактеристиките на римската комедија; Плаут: „Скржавец“. 9. Средновековна книжевност; општествено – историски и културен контекст; поетиката на средновековната книжевност 10. Предренесанса, хуманизам и ренесанса; поетика на ренесансната книжевност; преглед на таа книжевност со основни податоци за општествениот и културниот контекст во кој се јавува новата книжевност на Европа. Данте Алигиери: „Божествената комедија“; Франческо Петрарка: „Канцониерот“; Џовани Бокачо: „Декамерон“; Мигел де Сервантес: „Дон Кихот“; Вилијам Шекспир – трагедиите „Хамлет“, „Отело“, „Магбет“, „Ромео и Јулија“; комедијата „Сон на летната ноќ“, како и историската драма „Ричард III“; сонетите на Шекспир. 11. Класицизам; поетиката на класицизмот: Пјер Корнеј: „Сид“; Жан Батист Поклен Молиер: „Тартиф“. Енциклопедистите. Филозофско-сатиричен роман. <i>Кандид</i> на Волтер.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови

		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови		
		16.2	Самостојни задачи	20 часови		
		16.3	Домашно учење	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	70 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	д-р Милош Ѓуриќ	Историја хеленске књижевности	Завод за издавање уџбенике и наставна средства, Београд	1986
		2.	д-р Милан Будимир и д-р Мирон Флашар	Преглед римске књижевности	Научна књига	1986
		3.	Aleksandar Flaker	Stilske formacije	Liber, Zagreb	1979
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Аристотел	За поетиката	Здр. мак. изд.	не е важно кое изд.
		2.	Роберт Грејвс	Грчки митови	Табернакул	2002
3.		Erih Auerbah	Mimezis	Nolit, Beograd	1979	

1.	Наслов на наставниот предмет	МАКЕДОНСКА КНИЖЕВНОСТ XV-XVIII ВЕК			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 3 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. .д-р Добрила Миловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со македонските скрипторски центри во кои се одржувал богат духовен и црковен живот. Проследување на богатата книжевна дејност во која биле вклучени: чтци, ѓакони, доброписци, старци и калиграфи.Самостојно истражување на ракописната традиција во нашите македонски светилишта.				
11.	Содржина на предметната програма: 1.Кратки книжевни видови за сесловенските првопросветители Кирил и Методиј со потекло од XV –XVIII век (Кратко Кирилово житие (Успение Кирилово), Солунска легенда и др. 1.1.Автографите на многугрешниот и последниот меѓу дијаците-Владислав Граматик. 1.2.Богатиот со гревови и слабоучениот Димитар Кратовски. 1.3.Последниот меѓу свештениците-протопоп Јоан Кратовски. 1.4.Автографите на најнезначителниот меѓу иноците-Висарион Дебарски 1.5.Учениците и следбениците на Висарион Дебарски или т.н. Висарионова школа на чело со: -Матеј -Пахомиј -Сисој 2.Материјали и инструменти за пишување на средновековни ракописи (паус,пергамент,бомбицина,хартија).Каламус-како инструмен за пишување на ракописи. 3.Повези и окови на македонската ракописна книга. 4.Типови кирилски писма: устав,полуустав и брзопис. 5.Дамаскин Студит.Дамаскини.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска	10 бодови		

		работа				
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓорги Поп Атанасов	Стари записи	Менора	1996
		2.	Ѓорги Поп Атанасов, Илија Велев, Маја Јакимовска-Тошиќ	Скрипторски центри во средновековна Македонија	Менора	1997
		3.	Добрила Миловска	Написа своеју рукоју	Каприкорнус	2013
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Донка Петканова	Приемственост и развитие	Български писател	1992
		2.	Климентина Иванова	В началото бе книгата	Ариадна	2002
3.		Добрила Миловска	Отпретани сведоштва	Каприкорнус	2010	

1.	Наслов на наставниот предмет	НОВА СЛОВЕНЕЧКА КНИЖЕВНОСТ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ, Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 3 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Јасна Котеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			

10.	Цели на предметната програма (компетенции): ЦЕЛИ. 1) Запознавање со стратегиите на просветителското и романтичарското писмо во словенечката книжевност; 2) Стекнување знаења за контекстот и фактите на просветителството и романтизмот во книжевноста; 3) Стекнување контекстуализирани знаења за словенечката книжевност од првата половина на 19 век. КОМПЕТЕНЦИИ: 1) Стекнување општи знаења за стратегиите на просветителското и на романтичарското писмо во книжевноста и стекнување контекстуални знаења за словенечката книжевност од првата половина на 19 век. 2) Примена на стекнатите знаења во наставата по книжевност на сите нивоа од основно до високо образование. 3) Примена на стекнатите знаења во проучувањето на книжевниот текст			
11.	Содржина на предметната програма: I. 1. Словенечката етнокултура. 2. Словенечката литература до просветителството (претестантизмот и работата на Примож Трубар и неговиот круг). 3. Контекст и факти за словенечкото просветителство. 4. Текстовни стратегии на просветителското писмо. 5. Претходници на словенечкото просветителство. 6. Три просветителски круга: Марко Похлин, Академиите, кругот на Жига Цојс. 7. Валентин Водник (анализа на збирката <i>Песни за обид</i>, 1806). 8. Антон Томаж Линхарт (анализа на драмата <i>Веселиот ден или Матичек се жени</i>, 1790). II. 1. Контекст и факти за словенечкиот романтизам. 2. Текстовни стратегии на романтичарското писмо. 3. Азбучната војна и судирот околу азбуката и прашањето за имплицитниот читател на романтичарскиот текст во Словенија. 4. Матија Чоп. 5. Франце Прешерн (анализа на збирката песни <i>Поезијата на д-р Франце Прешерн</i>, 1847) 6. Станко Враз. 7. Други претставници на словенечкиот романтизам.			
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови		
14.	Распределба на расположивото време	(2+2)		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски,аудиториски и), семинари, тимска работа	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови
		16.2	Самостојни задачи	20 часови
		16.3	Домашно учење	50 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70 бодови	
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација				
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Котеска Јасна	Антон Томаж Линхарт Веселиот ден или Матичек се жени (монографија)	Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје	2008.
		2.	Jože Pogačnik i Franc Zdravec	Istorija slovenačke književnosti.	Nolit, Beograd	1973.
		3.	Anton Slodnjak	Istorija slovenačke književnosti.	Zavod za udženike i nastavna sredstva, Beograd	1972.
	22.2	Дополнителна литература(до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Janko Kos	Pregled slovenskega slovstva	Ljubljana	1998.
		2.	Janko Kos	Prešern in njegova doba	Lipa,Ljubljana	1991.
	3.	Boris Paternu	France Prešern in njegovo pesnisko delo	Ljubljana	1977.	

IV СЕМЕСТАР

Задолжителни предмети

1.	Наслов на наставниот предмет	МОРФОЛОГИЈА НА СМЈ 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 4 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Славица Велева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Морфологија на СМЈ 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со зборот како поим во јазикот и со неговата граматичка структура; со граматичкото и лексичкото значење на зборот и со граматичките категории и нивната реализација во рамките на зборовните групи. Преглед на одделните зборовни групи од морфосинтаксички аспект. 1. Добра упатеност во македонската флексија, посебно во глаголската 2. Широки познавања за употребата и значењата на простите и на сложените глаголски форми 3. Упатеност во формите и функциите на неменливите, службени зборови				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за глаголот како зборовна група. Морфемска структура на глаголот во македонскиот јазик. Граматички категории кај глаголот (преодност, повратност, време, начин, вид, лице, залог, род, број). Класификација на глаголите. Прости глаголски форми: сегашно време (презент), минато определено несвршено време (имперфект), минато определено свршено време (аорист), заповеден начин (императив), глаголска л-форма, глаголска именка, глаголска придавка, глаголски прилог. Сложени глаголски форми: минато неопределено свршено и несвршено време (перфект), предминато време (плусквамперфект), идно време (футур), минато-идно време, идно прекажано време, можен начин (потенцијал), има / нема конструкции, сум конструкции. Предлози (препозиции), поим, структура, функции. Сврзници (коњукции), поим, поделба според структурата, според функцијата. Честички (партикули), поим, функција на честичките. Извици (интерјекции), поим, функции во реченицата. Модални зборови, поим за модални зборови, функции на модалните зборови во реченицата.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови (2+2)			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови	60 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	20 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Детска радост, Скопје	1999
		2.	Бојковска С., Минова-Ѓуркова Л., Пандев Д., Цветковски Ж.	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело, Скопје	2008
		3.	Паноска, Р.	Современ македонски јазик	УКИМ, Скопје	1987
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, К.	Глаголските конструкции со ќе во македонскиот јазик	Скопје	1990
		2.	Конески К.	За македонскиот глагол	Скопје	1999
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	ФРАЗЕОЛОГИЈА НА МЈ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 4 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Катерина Велјановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен Лексикологија на МЈ			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на фразеолошкото богатство од повеќе аспекти, како и значењата на фразеолошките изрази.				
11.	Содржина на предметната програма: Фразеологија. Преглед на фразеолошките проучувања на македонскиот јазик. Поимот фразема/фразеолошки израз и негова дефиниција. Општи карактеристики на фразеолошките изрази (преносно значење, репродукција, стабилност, фреквентност, варијантност, факултативност). Основни класификации на фраземите. Семантичките односи меѓу фразеолошките изрази. Фразеографија.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	100 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава 30 часа		
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа 30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		10 часови
		16.2	Самостојни задачи		10 часови
		16.3	Домашно учење		20 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		80 бодови	
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби		бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода		9 (девет) (В)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (А)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Велјановска К.,	Фразеолошките изрази во македонскиот јазик (со осврт на соматската фразеологија)	Македонска ризница	2006
		2.	Паноска Р.,	Современ македонски јазик	УКИМ	1987
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димитровски Т.	Речник на литературни изрази		1995
			Димитровски Т.,Ширилов	Фразеолошки речник на македонскиот јазик	Огледало	(три тома)2003,2008, 2009
		2.	Димитровски Т.,Ширилов Т.	Фразеолошки речник на македонскиот јазик	Огледало	(три тома)2003,2008, 2009

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕГЛЕД НА ЛИНГВИСТИКАТА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 4 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	д-р Димитар Пандев, редовен професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положено општа лингвистика			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): усвојување на основните теории за јазикот и подготовка за теориски пристап кон јазичната проблематика.				
11.	Содржина на предметната програма: Прв дел Историски основи на лингвистиката. Историски преглед на идеите за јазикот.Тривиум: Логика – Граматика – Реторика. Филологија. Историска лингвистика (појава, предмет, цели и задачи). Методологија: споредбеноисториски проучувања на јазиците во светот. Правци: психологизмот и позитивизмот во лингвистиката). Историската лингвистика и другите науки. Премин од историска во општа лингвистика: Естетска лингвистика (лингвистиката и естетиката; Школа на зборови и предмети, германска естетска лингвистика, италијанска неолингвистика). Психосоциолошки и географски проучувања на јазикот (Казањската и други славистички школи, лингвистичка географија, француска социолошка школа). Втор дел: Општа и современа лингвистика Општа лингвистика (предмет, цели и задачи, проблеми и погледи, теории и методологии, системноструктурни и функционални правци и школи во европската /Женевска, Прашка, Копенхагенска/ и во американската /дистрибуционалистичка/ лингвистика) . Современа лингвистика: Интердисциплинарни и обединувачки проучувања на јазикот				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	_ часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови	_бодови				
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	_бодови				
	17.3.	Активност и учество	_бодови				
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	_бодови				
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата						
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација				
22.	Литература						
	Задолжителна литература (до три)						
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Димитар Пандев	Пристап во македонската лингвокултурологија	Штрк,	Скопје, 2007	
		2.	Димитар Пандев,	Вовед во македонистиката,	Македонска реч,	Скопје, 2009	
		3.	Димитар Пандев	Општа реторика (дискурсна лингвистика)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ –	Скопје, 2013	
	22.2	Дополнителна литература (до три): по избор на студентот					
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.					
		2.					
		3.					

Изборни предмети листа 1

1.	Наслов на наставниот предмет	СВЕТСКА КНИЖЕВНОСТ 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 4 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Венко Андоновски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со стилско-формациската периодизација и жанровската класификација на романтизмот, реализмот, модерната и постмодерната книжевност, кои го оформуваат светскиот книжевен контекст. Обработка на апликативниот материјал преку делата соодветни на стилско – формациските комплекси, жанровски обележја и претставници. Студентите треба да стекнат интерес и елементарна способност за споредбено проучување и промислување на светската книжевност.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Предромантизам: Sturm und Drang (Русо, Гете, Шилер). Романтизам, поетиката на романтизмот. Виктор Иго: „Клетници“; Џорџ Гордон Бајрон: „Странствувањето на Чајлд Харолд“; Гете: „Страдањата на младиот Вертер“; Александар Пушкин: „Евгениј Онегин“. доц.ниот романтизам во САД: Едгар Алан По. 2. Реализмот во руската литература: Л. Н. Толстој „Ана Каренина“; А. П. Чехов „Вујко Вања“, „Вишновата градина“; Михаил Булгаков „Мајсторот и Маргарита“; Ф. М. Достоевски и книжевноста на теодицејата - „Браќа Карамазови“. Натурализмот на Емил Зола: „Човек-свер“. Бифокалниот реализам на Флобер: „Госпоѓа Бовари“. 3. Модерната во француската литература - Шарл Бодлер, симболизам; Верлен, Рембо, Маларме, Валери. Надреализам и дадаизам. Футуризмот на Мајаковски и Томазо Маринети. Лириката во руската книжевност на почетокот на XX век: Пастернак, Блок, Есењин. Најава на прозата на „струјата на свеста“ (Пруст). Романот на „струјата на свеста“: „Тројката“: Вилијам Фокер, Вирџинија Вулф, Џејмс Џојс: еден роман од „тројката“ по избор. Книжевност на егзистенцијализмот и апсурдот: Албер Ками: „Странецот“; модерните текови во германската литература – неореализмот на Томас Ман: „Смрт во Венеција“; експресионизмот на Франц Кафка: „Процес“. 4. Преглед на драмата на дваесеттиот век, со посебен акцент на Жан Жене, Пирандело, Ежен Јонеско, Бертолд Брехт и Семјуел Бекет. Една драма по избор. 5. Постмодернизам: основни поетички принципи. Џон Барт и „литературата на исцрпеноста“. Курт Вонегат: „Кланица 5“. Умберто Еко и псевдонаративите: историографската метафикција и палимпсестната книжевност.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска		30 часови

				настава				
				15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови	
16.	Други форми на активности			16.1	Проектни задачи		20 часови	
				16.2	Самостојни задачи		20 часови	
				16.3	Домашно учење		50 часови	
17.	Начин на оценување							
	17.1.	Тестови			70 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби			10 бодови			
	17.3.	Активност и учество			10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа			10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода		5 (пет) (F)		
				од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
				од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
				од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
				од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
				од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација				
22.	Литература							
	Задолжителна литература (до три)							
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач		Година	
		1.	Група автори	Povijest svjetske knjizevnosti (4-7)	Mladost, Zagreb		1982	
		2.	Viktor Žmegač	Povijesna poetika romana	Grafički zavod Hrvatske		1987	
		3.	Јадранка Владова	Читање на светската литература	Македонска книга 2002		2003	
	22.2	Дополнителна литература (до три)						
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач		Година	
		1.	Zoran Konstantinović	Njemačka književnost 1 i 2	Svjetlost		1979	
		2.	Aleksandar Flaker i Malik Mulić	Ruska književnost	SNL		1986	
		3.	Ivanka Kovačević	Engleska književnost	Svjetlost		1992	

1.	Наслов на наставниот предмет	ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ КНИЖЕВНОСТИ 15-18 ВЕК			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 4 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф.. д-р Ангелина Бановиќ-Марковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот стекнува книжевно-историски и теориски компетенции за проучување на книжевноста настаната на Хрватското приморје, од 15 до 18 век – како одглас на големите европски стилски формации: хуманизмот и ренесансата – а преку проучување на најрепрезентативни автори и дела, тој развива способност за истражувачка работа, за литературна анализа на релација текст-текст и текст-контекст, како и способност за стручно толкување на понудените содржини.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед: Појавата на хуманизмот и ренесансата во хрватското приморје под влијание на европскиот книжевно-уметнички контекст 2. Петраркисти (<i>Зборникот</i> на Никша Раѓина): Шишко Менчетиќ, Ѓоре Држиќ; Андрија Чубрановиќ=Микша Пелегриновиќ (<i>Јеѓупка</i> – маскерата); 3. Маниристи: Динко Раѓина и Доминко Златариќ; 4. Ханибал Луциќ– <i>Робинка</i> (драма во стихови); 5. Петар Хекторовиќ – <i>Рибарење и рибарски разговори</i> (патописна, автобиографска поема); 6. Марко Марулиќ – <i>Јудита</i> (еп); 7. Мавро Ветрановиќ – <i>Поезија</i> (избор); 8. Марин Држиќ – Драми: <i>Шега со Станец, Дундо Марое; Скуп, Трипче де Утолче, Венера и Адон, Тирена, Грижула</i> 9. Иван Гундулиќ – барокни стилски тенденции: <i>Осман</i> (еп) и <i>Дубравка</i> (драма); 10. Џоно (Јуние) Палмотиќ – <i>Павлимир</i> (драма); 11. Андрија Качиќ-Миошиќ – <i>Разговор угоден со народот словенски</i> (епска форма)				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часа	
		16.2	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3	Домашно учење	50 часа	

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		60 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Slobodan Prosperov Novak	<i>Povijest hrvatske književnosti 2</i>	Antibarbarus	Zagreb, 1997
		2.	Slobodan Prosperov Novak	<i>Povijest hrvatske književnosti 3</i>	Zagreb	Zagreb, 1999
		3.	Mihovil Kombol & Slobodan Prosperov Novak	<i>Povijest hrvatske književnosti do narodnog preporoda</i>	Antibarbarus	Zagreb 1945. (II izd. 1961), 1992, 1993, 1995
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Драгољуб Павловић	<i>Старија југословенска књижевност</i>	Научна књига	Београд, 1971
		2.	Edicija	<i>Povijest hrvatske knjizevnosti 1-4</i>		Zagreb, 2002,2003
		3.	Edicija	<i>Pet stoljeca hrvatske knjizevnosti</i>		Zagreb, 1997

1.	Наслов на наставниот предмет	НОВА ХРВАТСКА КНИЖЕВНОСТ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 4 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Венко Андоновски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Студентите да се запознаат со особеностите на хрватскиот романтизам, реализам и хрватската модерна и со нивните каталози на стилски својства по однос на европскиот реализам/модернизам; 2. Студентите да се запознаат поединечно со делата на <i>најважните</i> хрватски романтичари, реалисти и модернисти;				
11.	1. Општ кулуролошки и генолошки (жанровски) преглед на хрватската книжевност од XIX век. Илиризам. Романтизам. Идеолошкиот и естетскиот знак во хрватскиот романтизам/илиризам. Пример за интервенција на идеолошкиот врз естетскиот знак во поемата „Смртта на Смаил-ага Ченгиќ“ од Иван Мажураниќ. 2. Људевит Гај и неговата културно-политичка мисија. Раѓањето на културните институции во Хрватска: Илирски народни театар, Матица хрватска, Илирска читаоница, Свеучилиште, ХАЗУ. Списанија. Будници и давории. 3. Иван Мажураниќ: живот и дело. „Смртта на Смаил-ага Ченгиќ“. Структура. Трагизам. Романтичарски особености. 4. Од романтизам кон протореализам: делото на Аугуст Шеноа. Раѓањето на прото-историскиот роман. „Златото на златарот“. Структура. Трагизмот. Романтичарски особености: хиперболата како генеративен нуклеус на романтичарскиот дискурс. Историјата како “реализам”. Типологија на ликовите: романтичарски и реалистички. Критериуми за типологија на ликовите. 5. Стилската формација реализам: каталог на својства во светските и во хрватската книжевност. 6. Анте Ковачиќ: <i>U registraturi</i> . Структурата на Ковачиќевиот дискурс: реализам, натурализам, романтизам, фантастика. Цитирани жанрови: сказна. 7. Јосип Козарац: регионализмот. Новелистика: „Тена“, „Biser Kata“. Женскиот лик кај Козарац. 8. Еуген Кумичиќ. Програмата на натурализмот кај Кумичиќ. Кумичиќ и Зола. Градот како место за пропаст: <i>Gospođa Sabina</i> . Структурата на дискурсот на Кумичиќ. 9. Од реализам кон модернизам. Протомодернизмот на Јанко Лесковар. Психолошкиот реализам. Раскази: <i>Poslije nesreće</i> , <i>Misao na vječnost</i> . 10. Антун Густав Матош. Симболизам. Поезија, проза, критика. Модернистички прелудиум во хрватската драмска книжевност: Иво Војновиќ - <i>Ekvinocio</i> .				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари,		30 часови

				тимска работа		
16.	Други форми на активности			16.1	Проектни задачи	20 часови
				16.2	Самостојни задачи	20 часови
				16.3	Домашно учење	50 часови
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бодови	
	17.2.	Успешно реализирани лаборато- риски/аудиториски вежби			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода		5 (пет) (F)
				од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
				од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
				од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
				од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
				од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодеветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ježić, Slavko	Hrvatska književnost	Grafički zavod Hrvatske	1990
		2.	Повеќемина автори	Поговори за авторите застапени во програмите од едицијата "Pet stoljeća hrvatske književnosti"	Matica Hrvatska i Zora, Zagreb	1968 и натаму
		3.	Nemec, Krešimir	Povijest hrvatskog romana (od početaka do kraja XIX stoljeća)	Znanje, Zagreb	1994
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Šicel, Miroslav	Hrvatska književnost	Školska knjiga, Zagreb	1982
		2.	Frangeš, Ivo	Nove stilističke studije	Globus, Zagreb	1986
		3.	-	-	-	-

V СЕМЕСТАР

Задолжителни предмети

1.	Наслов на наставниот предмет	ЗБОРООБРАЗУВАЊЕ НА СМЈ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 5 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Славица Велева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Воведување во теоријата на зборообразувањето како посебна научна дисциплина, преглед на основните зборообразувачки модели во македонскиот јазик. Преглед на зборообразувачките типови и воведување во ономазиолошко-синтаксичката структура на изведенките. 1. Познавање и разбирање на основните теоретски поими од областа на зборообразувањето. 2. Идентификација и анализа на изведените зборови од структурен и од семантички аспект. 3. Познавање на зборообразувачкиот систем на македонскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни поими во зборообразувањето. Начини на збогатување на речничкиот состав во македонскиот јазик. Основни начини на зборообразување (семантичко зборообразување, срастување, синтаксичка конверзија, афиксен начин на зборообразување). Развој на зборообразувањето во словенските јазици. Морфема и видови морфеми. Поимот мотивиран (изведен) збор (изведенка, дериват). Видови зборообразувачка мотивација. Зборобразувачки единици. Класификација на изведенките (мутациски, транспозициски, модификациски). Образување на именките. Именки добиени преку суфиксација (називи на дејства, називи на апстрактни особини, називи на вршители на дејства, називи на орудија (средства) за вршење дејства, називи на објекти на дејство и резултати на дејство, називи на носители на особини, називи на места, називи на множества, називи на женски суштества, деминутивно-хипокористични називи, аугментативно-пејоративни називи). Именки образувани со префиксација, префиксно-суфиксни образувања, именки добиени со композиција (сложување на две основи). Образување на придавките. Придавки добиени со суфиксација, со префиксација, придавки образувани со префиксација и суфиксација, придавки образувани со сложување. Образување на глаголите. Глаголи образувани со суфиксација, со префиксација. Глаголи образувани со префиксација и суфиксација. Глаголи образување со сложување.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови (2+2)			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски,		30 часови

			аудиториски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи	20 часови	
			16.2	Самостојни задачи	20 часови	
			16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	60 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лаборато- риски/аудиториски вежби	20 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Велева, С.	Тенденции во зборообразувањето во македонскиот јазик	Скопје	2006
		2.	Велева, С.	Зборообразувањето во поезијата на Гане Тодоровски	Скопје	2000
		3.	Конески, К.	Зборообразувањето во современиот македонски јазик	Скопје	2003
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Детска радост, Скопје	1999
		2.	Бојковска С., Минова- Ѓуркова Л., Пандев Д., Цветковски Ж.	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело, Скопје	2008
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	СИНТАКСА НА МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 5 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Анета Дучевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по морфологија 1 и 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - усвојување на поимот синтаксичко рамниште - способност за разликување на доменот на формата (морфологија) и содржината (синтакса, семантика) - утврдување на функциите на формите во синтаксичките единици - оспособување за јазична анализа на именската група како синтаксичка единица: нејзината внатрешна структура и нејзините функции во посложени структури (реченица и текст) - усвојување и користење нова терминологија				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во синтаксата како јазично рамниште. 2. Преод од морфологија кон синтакса. 3. Синтаксички единици: именска група, реченица, сложена реченица. 4. Синтаксички средства и синтаксички врски. 5. Поим за именска група: дефиниции, структура, функции. 6. Граматички категории на именската група: род, број, зависност, определеност. 7. Синтаксичка шема на именската група. 8. Збороред во именската група.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска	10 бодови		

		работа				
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодеветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Лилјана Минова- Ѓуркова	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Магор	2000
		2.				
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зузана Тополињска	Граматика на именската фраза	МАНУ	1974
		2.				
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕГЛЕД НА МАКЕДОНСКИТЕ ДИЈАЛЕКТИ 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 5 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Марковиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да ги има стекнато кредитите што се услов за V семестар и старословенски јазик 1 и 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Способност за препознавање и разграничување на основните дијалектни комплекси на македонскиот јазик. 2. Способност за вршење анализа во однос на специфичните карактеристики на говорите од македонскиот дијасистем. 3. Способност за пренесување на знаењето во однос на прегледот и поделбата на македонските дијалекти.				
11.	Содржина на предметната програма: Во овој курс се обработуваат основните термини со кои се сретнува дијалектологијата, како на пр. : дијалект, гговор, наречје и сл. Потоа се обработуваат некои прашања од историјата на македонската дијалектологија. Главниот дел на курсот се состои во прегледот на македонските дијалекти - се опишуваат основните карактеристики на западното и југоисточното наречје и на северните говори, а потоа се оди на преглед на сите говори кои ги сочинуваат основните наречја. Тежиштето е на западното наречје и разгледување на особеностите на западните македонски говори.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	(2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	60 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	15 бодови		

	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	15 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марјан Марковиќ (приредувач)	Преглед на македонските дијалекти (Дијалектологија на македонскиот јазик 1)	Филолошки факултет “Блаже Конески”, (второ издание)	2008
		2.	Марјан Марковиќ (приредувач)	Дијалектологија на македонскиот јазик 1,	Филолошки факултет “Блаже Конески”	2001
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Божидар Видоески	Дијалектите на македонскиот јазик - Том 1	МАНУ, Скопје	1999
		2.	Божидар Видоески	Дијалектите на македонскиот јазик - Том 2	МАНУ, Скопје	1999
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО КНИЖЕВНОСТ 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ, Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 5 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Јасна Котеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): ЦЕЛИ. 1) Запознавање со теориските основи на методиката на наставата по книжевност како интердисциплинарна наука; 2) Запознавање со основните методи за индивидуална, тимска и групна работа; 3) Анализа на книжевните дела од аспект на методичките средства; 4) Оспособување на студентите за практична работа и примена на современите наставни методи во училищата. КОМПЕТЕНЦИИ: 1) Стекнување општи увиди во теориската методика и нејзините најефикасни наставни методи; 2) Стекнување способности за користење на методите за работа со книжевниот текст од книжевен, естетски и педагошки аспект; 3) Развивање способности за избор на соодветните методи за толкување на различните книжевни дела; 4) Оспособување на учениците за изработка на тестови,				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во наставата по книжевност. 2. Вовед во методиката на наставата по книжевност. 3. Предмет на методиката. 4. Методологија, методика и дидактика. 5. Историјата на методиката. 6. Германската школа на интерпретацијата. 7. Теорија на рецепцијата. 8. Книжевноста како наставен предмет. 9. Дефинирање на наставен час по книжевност. 10. Наставен час, наставна програма и наставна единица. 11. Подготовка за наставниот час по книжевност. 12. План на часот по книжевност. 13. Типови наставен час. 14. Наставната методологија на часовите по книжевност. 15. Читање, помнење и учење. 16. Тимска работа на часот. Моделот на Џон Адар; моделите на Дрекслер, Сибет и Форестер. 17. Лектира и домашни задачи. 18. Оценување. 19. Тестирање, изработка на тестови. 20. Инклузивна училишница. 21. Работа со мешани паралелки.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	165 часови			
14.	Распределба на расположивото време	(2+4)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, практични часови, тимска работа, индивидуална работа, работа во парови		80 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2	Самостојни задачи		20 часови
		16.3	Домашно учење		15 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	

	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Атанас Николовски	Наставна интерпретација - часот по литература	Бас-трејд, Скопје.	1998
		2.	Виолета Димова	Методика на наставата по книжевност. Литературното дело и рецепиентот	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2011
		3.	Виолета Димова	Естетиката на комуникацијата и литературата за деца	Македонска реч, Скопје	2013
	22.2	Дополнителна литература(до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јасна Котеска	„Оценувањето и методиката на наставата по книжевност“	Литературен збор, Скопје, год. LXXII, бр. 1-3, 191-209.	2015.
		2.	Јасна Котеска	„Предизвиците на современата методика на наставата по книжевност“	Литературен збор, бр. 4-6, год. LXI, Скопје, 183-200.	2014.
		3.	Elaine Showalter	Teaching Literature	Blackwell Publishing	2002.

Изборни предмети листа 1

1.	Наслов на наставниот предмет	ПЕДАГОГИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “, УКИМ, Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет)				
6.	Академска година/семестар		7.	Број на ЕКТС кредити	
8.	Наставник	Наставници кои се бирани за оваа наставно-научна област од Институтот за педагогија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за суштината на педагошката наука и нејзиниот предмет на проучување, да се запознаат со основните карактеристи на воспитанието, научните достигнувања од областа на теоријата и практиката на воспитанието, како и знаења за општите законитости на наставниот процес, да ја планираат, анализираат и вреднуваат наставната работа, критички да размислуваат за проблемите од областа на воспитанието и обазованието и практично да ги имплементираат стекнатите знаења и вештини.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни определби на педагогијата како наука; Научно определување на педагогијата. Педагогијата и другите науки. Основни педагошки поими. Воспитанието-последица и потреба на општествениот развој. Основни карактеристики на воспитанието. Фактори во развитокот на личноста. Воспитаник – воспитувач. Цел на воспитанието. Основни подрачја на педагошко делување во развојот на личноста. Воспитен систем. Дидактиката како научна дисциплина. Основни дидактички поими. Поим за настава и видови настава. Таксономија на наставните цели. Наставен план и програма. Структура на наставниот процес. Етапи на наставниот процес. Методи и облици на наставна работа. Организација на наставен час. Дидактички принципи. Наставни медиуми. Планирање и подготовка на наставата. Вреднување на дидактичката ефикасност на наставата.				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, дебати, работилници, самостојна работа, истражувачки активности, групна работа, индивидуална работа, изработка на практични трудови, симулирање на ситуации.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време				
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	30часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	35часови	
		16.2	Самостојни задачи	35часови	
		16.3	Домашно учење	50часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			бодови
	17.3	Активност и учество			бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90бода		9 (девет) (B)		
		од 91до 100бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Редовна посета на настава			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Баракоска, А.	Општа педагогија	Филозофски факултет-Скопје	2013
		2.	Баракоска, А.	Педагогија	Филозофски факултет-Скопје	2007
		3.	* * *	Дидактика (интерен материјал)	Филозофски факултет-Скопје	2010
		4.	Стојановска, В.	Наставни медиуми	Филозофски факултет-Скопје	2012
		5.	Адамческа, С.	Активна настава	Легис, Скопје	1996
	22.2	Дополнителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Gudjons,Н.	Pedagogija-temeljna znanja,	EDUCA-Zagreb	1994
		2.	Поткоњак, Н. (редакција)	Општа педагогија	Учитељски факултет--Београд	1996
3.		Vilotijevic, М.	Didaktika 1, 2, 3	Uciteljski fakultet, Beograd	2000	

1.	Наслов на наставниот предмет	НОВА МАКЕДОНСКА КНИЖЕВНОСТ 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 5 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	доц.. д-р Искра Тасевска Хаџи-Бошкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да се стекне со основните поимања за културата во Македонија во 19 век, како и за културните процеси кои претходат; Запознавање со основните претставници и носители на просветителството во Македонија, на преминот меѓу религиозната и авторската книжевност со специфични белези; Студентите да се оспособат за хронолошко позиционирање на соодветните автори и појави, како и за соодветна примена на теориската методологија врз конкретни текстови од македонската книжевност во 19 век.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Развојот и укинувањето на Охридската архиепископија, културата и општествените процеси во периодот од 15 до 18 век, дамаскинарската традиција и „Четиријазичникот“ на Даниил; 2. Македонија во 19 век, распаѓањето на феудалниот систем, борбите за народна црква и просвета, појавата на просветителството во Македонија; 3. Печатниците и развојот на печатарската дејност во Македонија во 19 век, патописите за Македонија во 19 век; 4. Жанровската теорија – развојот на жанровите во антиката, средновековието, ренесансата, калсицизмот и романтизмот; 5. Специфичностите на беседата како жанр во македонската книжевност на 19 век; 6. Беседите на Јоаким Крчовски во делата „Слово исказаное заради умирање“, „Повест ради страшнаго и втораго пришествија Христова“ и „Различна поучителна наставленија“, специфичностите на наративот во „Чудеса пресвјатија Богородици“ ; 7. Беседите на Кирил Пејчиновиќ во делата „Огледало“ и „Утешение грешним“; 8. Дејноста на Теодосија Синаитски и неговиот предговор кон делото „Утешение грешним“ од Кирил Пејчиновиќ.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари,		30 часови

			тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови		
		16.2	Самостојни задачи	20 часови		
		16.3	Домашно учење	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	70 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Блаже Конески, прир.	Јоаким Крчовски, Собрани текстови	Македонска книга	1974
		2.	Блаже Конески, прир.	Кирил Пејчиновиќ, Собрани текстови	Македонска книга	1974
		3.	Харалампие Поленаковиќ	Никулците на новата македонска книжевност	Македонска книга	1989
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Miroslav Beker, prir.	Povijest književnih teorija	SNL	1979
		2.	Ванчо Тушевски	Поетика и реторика на новата македонска книжевност – XIX век	Менора	2000
		3.	Гане Тодоровски	Македонската литература во XIX век, том 2	Матица македонска	2007

1.	Наслов на наставниот предмет	НОВА БУГАРСКА КНИЖЕВНОСТ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 5 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф.. д-р Ангелина Бановиќ-Марковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Врз апликативен материјал од бугарскиот книжевен деветнаесетти век, студентот добива увид во најзначајни стилски формации за развојот на бугарската литература (просветителството, романтизмот и реализмот), стекнува литературно-историски и литературно-теориски компетенции за проучување на нивните најрепрезентативни автори и дела, развива способност за истражувачка работа, за литературна анализа на релација текст-текст и текст-контекст, како и способност за стручно толкување на понудените содржини.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Периодизација: деветте културни кругови и нивните најзначајни претставници 2. Просветителство: Пред-просветителот Паисиј Хилендарски – општо; Софрониј Врачански: „Житието и страдањата на грешниот Софрониј“; 3. Романтизам: Петко Р. Славев: „Изворот на Белоногата“ (поема), „Не ми се пее“; „Гневот ми мина“ Христо Ботев: „Поезија“ (избор) 4. ПротоРеализам: Добри Војников: „Криворазбраната цивилизација“ (драма) 5. Реализам: Љубен Каравелов: „Мамино галениче“ (повест), „Хаџи Ничо“ (повест), „Дали е судбината виновна“ (повест); 6. Реализам и зачеток на модерната (од ослободувањето на Бугарија до крајот на 19 век): Иван Вазов: „Под игото“ (роман), „Раскази“ (избор); Алеко Константинов: „Бај Гањо“ (збирка раскази), „До Чикаго и назад“ (патопис); Елин Пелин: „Под манастирската лоза“ (збирка раскази)				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часа
		16.2	Самостојни задачи		20 часа
		16.3	Домашно учење		50 часа

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		60 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лаборато- риски/аудиториски вежби		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Игов Светлозар	История на българската литература	Ciela	София, 2002
		2.	Радев Иван	История на българската литература през възраждането	Просвета	Велико Търново, 1997
		3.	Кирова Милена	Литературният канон - предизвикателства	Университетско издателство„Св. Лимент Охридски“	София, 2009
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кирова Милена	Проблематичният реализъм	Просвета	София, 2002
		2.		Спец. портал LiterNet (http://www.liternet.bg)		
		3.		Словото – Българска виртуална библиотека (http://www.slovo.bg)		

VI СЕМЕСТАР

Задолжителни предмети

1.	Наслов на наставниот предмет	ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 6 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Људмил Спасов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со најважните одлики на развојот на фонолошкиот и граматичкиот систем на македонскиот јазик во стариот и во новиот период за да можат да се разберат развојните процеси на фонолошко, зборообразувачко, морфолошко и зборообразувачко-лексичко рамниште од најстари времиња до денес коишто довеле до современата дијалектна состојба на македонскиот јазик. Следната цел е оспособување на студентите да ги разберат процесите, како и резултатите од нив, кои довеле до современата стандардизација на македонскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: СТАР ПЕРИОД: Македонскиот меѓу јужнословенските и балканските јазици; Периодизација; Извори; Од историјата на предметот. Довршување на некои прасловенски процеси. Слог. Квантитет. Акцентот и современите акцентски системи во македонскиот дијалектен јазик Вокалниот систем. Ограничувања во дистрибуцијата на одделните вокални фонеме. Развојот на носовките. Вокално р и л. Консонантскиот систем: депалатализација на консонантите. За одделните консонанти: љ, њ, ќ, ѓ; s, ф. Развој на групите чр-, чр- (вокално). Групите ср, зр. Упростување на консонантските групи и други комбинаторни промени. НОВ ПЕРИОД: Вокален систем; Промени на вокалното р и л. Редукција на неакцентирани вокали; Вокалите во непосреден контакт и новите должини. Консонантскиот систем, ј; ф; ц; х. Промена на фрикативните консонанти во африкати. Губење на консонантите во интервокална позиција. Промени во рамките на консонантските опозиции по мекост. Промени во консонантските групи одделно. МОРФОНОЛОШКИ ПОЈАВИ. Општ поглед врз фонолошкиот развој на македонскиот јазик. Развојот на македонската азбука и правопис. ИСТОРИСКА МОРФОЛОГИЈА. Општ поглед на развојот на граматичкиот систем. Модели на реченици и синтагми. Имиња. Член. Изместување на синтетичката деklinација. Глагол. Именски форми на глаголот (инфинитив, глаголска именка и партиципи). Прости лични форми и Глаголски конструкции. ЛЕКСИКА: општ поглед. Продуктивни начини на зборообразување. Основни фази во развојот на речникот на македонскиот јазик. Контакти во речникот со балканските јазици.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	

		16.2	Самостојни задачи	20 часови		
		16.3	Домашно учење	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	70 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	15 бодови			
	17.3.	Активност и учество	5 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, Бл. (редакција: Људмил Спасов)	Историска фонологија на македонскиот јазик.	Скопје: Култура.	2001
		2.	Конески, Бл.	Историја на македонскиот јазик	Скопје: Култура.	1986
		3.	Спасов, Љ.	Електронски материјали	личен материјал	2010
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, К. (редактор) и група автори	Толковен речник на македонскиот јазик. Том 1, 2, 3, 4, 5.	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје	2003, 2005, 2006, 2009
		2.	Lindstedt, Jouko, Spasov, Ljudmil, Nuorluoto, Juhani (Editors)	The Konikovo Gospel	Helsinki: Societas Scientarium Fennica	2008
			3.			
			4.			
		5.				

1.	Наслов на наставниот предмет	СИНТАКСА НА СОВРЕМЕНИОТ МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 6 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Симон Саздов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	ислушан предметот Синтакса на СМЈ 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Теоретска основа за реченица и сложена реченица. 2. Познавање на модалната и граматичката структура на реченицата како и практична примена во пишуваниот и говорениот јазик. 3. Оспособеност за создавање сложени реченици од различен структурен тип, како и практично да се применуваат начините на поврзување во врзан текст.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за реченицата како синтаксичка единица. Модална и граматичка структура на реченицата. Видови реченици според модалната функција. Реченични членови (подмет, прирок, предмет, прилошка определба, атрибут, апозиција). Сложена реченица. Паратакса и хипотакса: синдетон и асиндетон. Класификација на сложените реченици.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	60 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби			
	17.3.	Активност и учество	20		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	20		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација				
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Лилјана Минова- Ѓуркова	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Магор	2000
		2.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 4	Табернакул	2008
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Благоја Корубин	Јазикот наш денешен 1-6	ИМЈ Крсте Мисирков	1999
		2.	Зузана Тополињска	Граматика на именската фраза	МАНУ	1977
		3.	Лилјана Минова- Ѓуркова (ред.)	Македонски јазик	Универзитет Ополе Полска	1996

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕГЛЕД НА МАКЕДОНСКИТЕ ДИЈАЛЕКТИ 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 6 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Марковиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да ги има стекнато кредитите што се услов за VI семестар и Преглед на македонските дијалекти 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите стекнуваат познавања за основните македонски наречја и за говорите кои ги сочинуваат. Тие исто така се стекнуваат и со познавања за начините на изведување на дијалектолошки истражувања и обработка на дијалектниот материјал. 1. Способност за препознавање и разграничување на основните дијалектни комплекси на македонскиот јазик. 2. Способност за вршење анализа во однос на специфичните карактеристики на говорите од македонскиот дијасистем. 3. Способност за пренесување на знаењето во однос на прегледот и поделбата на македонските дијалекти.				
11.	Содржина на предметната програма: Во овој курс се обработуваат основните термини со кои се сретнува дијалектологијата, како на пр. : дијалект, гговор, наречје и сл. Потоа се обработуваат некои прашања од историјата на македонската дијалектологија. Главниот дел на курсот се состои во прегледот на македонските дијалекти - се опишуваат основните карактеристики на западното и југоисточното наречје и на северните говори, а потоа се оди на преглед на сите говори кои ги сочинуваат основните наречја. Се обработуваат говорите од југоисточното наречје како и северните говори.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	(2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	60 бодови		

	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	15 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	15 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марјан Марковиќ (приредувач)	Преглед на македонските дијалекти (Дијалектологија на македонскиот јазик 1)	Филолошки факултет “Блаже Конески”, (второ издание)	2008
		2.	Марјан Марковиќ (приредувач)	Дијалектологија на македонскиот јазик 1,	Филолошки факултет “Блаже Конески”	2001
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Божидар Видоески	Дијалектите на македонскиот јазик - Том 1	МАНУ, Скопје	1999
		2.	Божидар Видоески	Дијалектите на македонскиот јазик - Том 2	МАНУ, Скопје	1999
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО КНИЖЕВНОСТ 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “, УКИМ, Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 6 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Јасна Котеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): ЦЕЛИ. 1) Оспособување на студентите за практична работа и примена на современите наставни методи во училиницата; 2) Совладување на практичните вештини и знаења за изведување наставата по книжевност; 3) Поединечно изведување настава во основните и средните училишта со примена на соодветните наставни методи; 4) Анализа на одржаните хабилитациски и практични часови во училиштата. КОМПЕТЕНЦИИ: 1) Стекнување специфични практични методички знаења и вештини за изведува на наставата по книжевност во училиштата; 2) Стекнување практични способности за користење на наставните методи за работата со книжевниот текст; 3) Развивање соодветни компетенции за				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Книжевен текст. Пристап кон книжевното дело. 2. Подготовка за работа со одделни етапи од часот (мотивацијата, најавата на часот, изразно читање, психолошка пауза, изнесување естетски впечатоци, анализа, синтеза.) 3. Методички основи за интерпретација на лириката. 4. Методички основи за интерпретација на кратките раскажувачки жанрови 5. Методички основи за интерпретација на романот. 6. Методички основи за интерпретација на драмата. 7. Методички основи за предавање на наставните единици од областа на општата историја на книжевноста. 8. Методички основи за предавање на наставните единици од областа на теоријата на книжевноста. 8. Методички основи за предавање на наставните единици од областа на критиката на книжевноста. 9. Методички пристапи кон предавање на биографијата на авторот. 10. Методички пристапи кон предавање на контекстот и фактите за книжевните дела. 11. Творечката настава по книжевноста. 12. Наставните часови по пишување и креативно пишување. 13. Наставни часови по говор и говорни вежби. 14. Подготовка и вежби за практичниот испит по методика на наставата по книжевност.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	165 часови			
14.	Распределба на расположивото време	(2+4)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, практични часови, тимска работа, индивидуална работа, работа во парови		80 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2	Самостојни задачи		20 часови

		16.3	Домашно учење	15 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	70 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лаборато- риски/аудиториски вежби	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Атанас Николовски	Наставна интерпретација - часот по литература	Бас-трејд, Скопје.	1998
		2.	Виолета Димова	Методика на наставата по книжевност. Литературното дело и рецепиентот	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2011
		3.	Виолета Димова	Естетиката на комуникацијата и литературата за деца	Македонска реч, Скопје	2013
	22.2	Дополнителна литература(до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јасна Котеска	„Оценувањето и методиката на наставата по книжевност“	Литературен збор, Скопје, год. LXXII, бр. 1-3, 191-209.	2015.
		2.	Јасна Котеска	„Предизвиците на современата методика на наставата по книжевност“	Литературен збор, бр. 4-6, год. LXI, Скопје, 183-200.	2014.
3.		Elaine Showalter	Teaching Literature	Blackwell Publishing	2002.	

Изборни предмети листа 1

1.	Наслов на наставниот предмет		ПСИХОЛОГИЈА		
2.	Код				
3.	Студиска програма		наставна насока		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Филолошки факултет „Блаже Конески “, УКИМ, Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици		
5.	Степен (прв, втор, трет)		прв		
6.	Академска година/семестар		зимски	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник		Проф. д-р Виолета Арнаудова Проф. д-р Елена Ачковска Лешковска Доц. д-р Билјана Блажевска Стоилковска		
9.	Предуслови за запишување на предметот		нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со научните сознанија од областа на психологијата во образованието и да се оспособат за нивна практична примена во воспитно-образовниот процес.				
11.	Содржина на предметната програма: Предмет и развој на психологијата применета во образованието. Психички процеси, состојби и способности како фактори за училишно учење. Училишно учење, помнење и заборавање. Когнитивен, емоционален и социјален развој на адолесцентите. Структура и динамика на личноста. Особини на успешен наставник. Психологија на ефикасната настава(социо-емоционална атмосфера во класот, интеракција наставник-ученик, воспоставување училишна дисциплина). Ученици со посебни образовни потреби. Психолошки аспекти на оценувањето.				
12.	Методи на учење и поучување: Фронатлно (директно) поучување, презентации, дискусии/дебати, работа во парови и мали групи, практични задачи, работилници				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		2+0		
15.	Форми на наставните активности		15.1	Предавања – теоретска настава	30 часови
			15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови
16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи	20 часови
			16.2	Самостојни задачи	20 часови
			16.3	Домашно учење	20 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			Тест 1: 18 до 35 Тест 2: 18 до 35
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			15 бодови

	17.3	Активност и учество			15 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Редовно следење на наставата и реализација на тековните задолженија			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ружица Керамичиева	Психологија во образованието и воспитанието	Просветно дело	1996
		2.				
		3.				
	22.2	Дополнителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D.	Psihologija obrazovanja	Zagreb:IEP VERN (2. izdanje)	2014
		2.				
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	НОВА МАКЕДОНСКА КНИЖЕВНОСТ 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 6 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Искра Тасевска Хаџи-Бошкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да се стекне со основните поимања за процесот на развојот на псевдокласицистичките импулси во македонската култура, како и за буењето на романтичарските идеи ; Запознавање со основните претставници и носители на псевдокласицизмот и романтизмот во Македонија во 19 век; Студентите да се оспособат за хронолошко позиционирање на соодветните автори и појави, како и за соодветна примена на теориската методологија врз конкретни текстови од македонската книжевност во 19 век.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Дејноста на Јордан Хаџи Константинов-Џинот (општите белези на неговото творештво); драмските обиди на Џинот во релација со автентичната драма на Марко Цепенков, „Црне војвода“; 2. Унијатските движења во Македонија во 19 век, дејноста на Димитрија и Константин Миладинови во врска со унијатството и зародувањето на романтизмот во македонската книжевност ; 3. Карактеристиките на автобиографијата како жанр, автобиографијата во македонската книжевност на 19 век: Григор Прличев „Мечта на еден старец“ и „Автобиографијата“, автобиографијата на Марко Цепенков; 4. Специфичностите на жанрот биографија во релација со карактеристиките на автобиографиите, биографиите во македонската книжевност на 19 век – „Материјали за животоописанието на братја Х. Миладинови, Димитрија и Константина“ од Кузман Шапкарев ; 5. Општите белези на жанрот расказ, расказот во македонската книжевност на 19 век – „Прошедба“ од Рајко Жинзифов, расказите на Атанас Раздолгов; авторската сказна „Силјан Штркот“ од Цепенков; 6. Поетските достигнувања во македонската книжевност на 19 век – поезијата на Константин Миладинов, Рајко Жинзифов, Марко Цепенков и Ѓорѓија Пулевски; поемите на Григор Прличев, Рајко Жинзифов и Ѓорѓија Пулевски.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари,		30 часови

			тимска работа			
16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи	20 часови	
			16.2	Самостојни задачи	20 часови	
			16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лаборато- риски/аудиториски вежби		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Харалампие Поленаковиќ	Во екот на народното будење	Македонска книга	1989
		2.	Харалампие Поленаковиќ	Студии за Миладиновци	Македонска книга	1989
		3.	Гане Тодоровски	Македонската литература во XIX век, том 1	Матица македонска	2007
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Блаже Конески	Македонскиот XIX век (јазични и книжевно- историски прилози)	Култура	1986
		2.	Георги Сталев	Историја на македонската книжевност (прв дел)	Институт за македонска литература	2001
		3.	Гане Тодоровски	Книга за Прличев	Штрк	2002

1.	Наслов на наставниот предмет	НОВА СРПСКА КНИЖЕВНОСТ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	3 година 6 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Трајче Стамески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со периодизацијата на новата српска литература, жанровска класификација и стилско- формациската последователност; Просветителските тенденции, обележја и претставници преку соодветните дела; Студентите да се обучат за практично препознавање на романтичарските феномени (тематско- мотивски специфики, жанровски разновидности и импулсите од светските книжевни теков Промислување на реализмот како значајна епоха во српската книжевност и основа за новите развојни тенденции во српската култура, српската модерна, претсавници и обележја; Препознавање и диференцирање на епохата на српската модерна, претставници и обележја како основа за развојот на современата српска книжевност.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Европското просветителство и неговото влијание кај Србите; Доситеј Обрадовиќ, неговите идеи како израз на стремежите на младото српско граѓанство, неговото влијание во српскиот општествен и културен живот и кај околните народи; 2. Романтизмот во европските култури, класицизмот, сентиментализмот и првите романтичарски појави: Вук Стефановиќ Караџиќ и неговото дело; херојскиот романтизам на Петар Петровиќ-Његош; 3. Граѓанскиот романтизам: Бранко Радичевиќ, Ѓура Јакшиќ, Лаза Костиќ; 4. Период на интерференција на стилските формации: Јован Стерија Поповиќ и хетерогеноста на неговото творештво (класицист, роматичар и реалист во драмите); 5. Период на реализмот, Светозар Марковиќ и неговите книжевно-естетички сфаќања, публицистичко-критичка фаза во српската книжевност, Милован Глишиќ и Лаза К. Лазаревиќ; 6. Воислав Илиќ и воиславизмот, неговиот придонес за развојот на српската поезија и неговото влијание; 7. Обележјата на српската модерна, поезијата и прозата; 8. Поезијата на Јован Дучиќ, Милан Ракиќ, Владислав Петковиќ Дис ,Сима Пандуровиќ и прозата на Борисав Станковиќ.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови

		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови		
		16.2	Самостојни задачи	20 часови		
		16.3	Домашно учење	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	70 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Велибор Глигориќ	Српски реалисти	Просвета	1954
		2.	Јован Деретиќ	Историја српске књижевности	Нолит	1983
		3.	Предраг Палавестра	Историја модерне српске књижевности	СКЗ	1986
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Милорад Павиќ	Раѓање нове српске књижевности	СКЗ	1983
		2.	Драгиша Живковиќ	Европски оквири српске књижевности 1-5	Просвета	1994
		3.	Виолета Пирузе-Тасевска	Литературни проникнувања	Просветно дело	2002

VII СЕМЕСТАР

Задолжителни предмети

1.	Наслов на наставниот предмет	ЛИНГВОСТИЛИСТИКА 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4година 7 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Томислав Трениевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Доизградување и култивирање на јазичниот израз на студентите; развивање на способноста за идентификација и разграничување на специфични и неспецифични јазично-изразни средства во текстови од различни функционални стилови. Посебен акцент на статусот и важноста на јазичната норма во различни јазично-комуникативни контексти. Соодветност при изборот на јазичните средства; чувство за мера при нивната употреба во зависност од потребите (и барањата) на комуникативниот контекст.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим и дефиниции за стилот (начин, избор, комбинација, варијација, отстапување од очекуваното, иновации...).Стилистиката како трансдисциплинарна наука. Стилистиката и другите дисциплини. Синхрониски и дијахрониски вкрстувања и преплетувања. Стилистиката и јазичната култура. Акцент на спецификите на нормата на современиот македонски јазик на сите рамништа. Правописната и правоговорната норма како појдовен критериум за квалитетен јазичен израз. Стилски и стилистички аспекти при изборот на јазичните средства во текстот. Стандарднојазичната норма и јазичниот узус. Стилската вредност и изразните можности на лексичките слоеви и на фразеолошките изрази. Синхрониски и дијахрониски јазично-културни аспекти. Јазичното наследство (изворното и стекнатото од контактите со престижните европски јазици) како цивилизациска придобивка. Раслојувањето на јазикот. Граматичките изразни средства; морфолошките категории како средства за експресивизација на изразот. Синтаксичките категории: експресивноста и стилската обележеност во синтаксата. Јазични универзалии: синонимија, антонимија, хомонимија, паронимија. Фигуративноста во јазикот. Стилски фигури: тропи и схеми. Надворешнојазичните изразни средства од стилистичка гледна точка.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2	Самостојни задачи		20 часови

		16.3	Домашно учење	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	60 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лаборато- риски/аудиториски вежби				
	17.3.	Активност и учество	20 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	20 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Лилјана Минова- Ѓуркова	Стилистика на современиот македонски јазик	Магор	2003
		2.				
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Благоја Корубин	Јазикот наш денешен, кн.1-6	Наша книга, ИМЈ „Крсте Мисирков, Скопје	1969 - 2001
		2.	група автори	Македонски јазик	Универзитет Ополе, Полска	1998
3.						

1.	Наслов на наставниот предмет	ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ПИСМЕН ЈАЗИК (МК)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонска книжевност и јужнословенски книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4 година 7 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Људмил Спасов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со најважните периоди и етапи од развојот на македонскиот писмен јазик од 9 до средината на 20 век. Следната цел е да се овозможи поедноставно разбирање на развојните процеси на жанровите и видовите на македонската писменост како и запознавање со социолингвистичките и културните околности во Македонија од најстари времиња до денес.				
11.	Содржина на предметната програма: ВОВЕД: Развојот на македонскиот писмен (литературен) јазик меѓу европските, словенските и јужнословенските јазици. Периодизација. Извори. Од историјата на предметот. Посебноста на македонскиот јазик како одраз на неговата јазична историја. СТАРОМАКЕДОНСКИ (ЦРКОВНОСЛОВЕНСКИ) ПЕРИОД: Македонска редакција (варијанта, рецензија) на црсл. јазик. Односот меѓу глаголицата и кирилицата.Книжевни школи (Охридска и Кратовско-злетовска). НОВ ПЕРИОД: Јазикот на текстовите и записите од 15 до 18 век. Македонското јазично прашање во 19 век. Јазикот и правописот на текстовите на македонски јазик со грчко писмо. Разликите и сличностите на процесот на стандардизацијата меѓу бугарскиот, српскиот и македонскиот јазик. Јазикот на текстовите од литературата и учебниците од првата половина на 19 век. Јазикот на текстовите на Јоаким Крчовски и Кирил Пејчиновиќ. Јазичните погледи на Јордан Хаџиконстантинов - Џинот. Јазичните погледи на Константин Миладинов. Јазичните погледи на Партенија Зографски и Рајко Жинзифов. Развојот на нови жанрови во македонската писменост: есеи, полемики, научни текстови (Анализа на говорот на Григор Прличев одржан пред охридани во 1866 г.). Преглед на македонската речничка активност меѓу 16 и 19 век. Речникот на Константин Петкович од 1848 г. и Речникот на личните имиња. Македонскиот XX век: Текстовите на македонски јазик на Димитрија Чуповски и неговите погледи за македонскиот стандарден јазик. Крсте Мисирков – „Шчо напрајфме и шчо требит да прајме за однапред“. Блаже Конески и неговиот придонес за македонската лингвистика. АСНОМ и јазикот. За граматичките описи на македонскиот стандарден јазик. За статусот и планирањето на современиот македонски стандарден јазик. Општ преглед на развојот на писмениот македонски јазик во 19 и 20 век.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2	Самостојни задачи		20 часови
		16.3	Домашно учење		50 часови

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби		15 бодови		
	17.3.	Активност и учество		5 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Спасов, Љ.	Избрани поглавја од историјата на македонскиот писмен јазик / Бојата на јазикот (прв дел).	Скопје: Култура	2005
		2.	Спасов, Љ.	Избрани поглавја од историјата на македонскиот писмен јазик / Бојата на јазикот (втор дел).	Скопје: Култура	2006
		3.	Конески, Бл. и Јашар-Настева, О.	Македонски текстови 10-20 век.		
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Спасов, Љ.	Електронски материјали		
		2.				
		3.				
			4.			
			5.			

1.	Наслов на наставниот предмет	КАРАКТЕРИСТИКИ НА МАКЕДОНСКИТЕ ДИЈАЛЕКТИ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4 година 7 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Марковиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да ги има стекнато кредитите што се услов за VII семестар и Преглед на македонските дијалекти 1 и 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите ги продлабочуваат познавањата стекнати од предметот Преглед на македонските дијалекти со тоа што се запознаваат со диференцијалните особености на македонските дијалекти. Тие исто така се стекнуваат и со познавања за дијалектолошка обработка на материјалот 1. Способност за препознавање на карактеристиките на македонските дијалекти на сите јазични нивоа. 2. Способност за вршење теоретско и научно истражување во однос на карактеристиките релевантни за поделбата на македонските дијалекти. 3. Способност за пренесување на знаењето во однос на повеќе теми од областа на дијалектологијата и лингвистичката географија.				
11.	Содржина на предметната програма: Во рамките на овој курс се разгледуваат диференцијалните особености на македонските дијалекти. Најголем акцент се става врз фонетските карактеристики (вокализам и консонантизам) на македонскиот дијасистем, а потоа се разгледуваат и морфолошките специфичности на македонските дијалекти. Исто така, се презентираат и предметите и задачите на лингвистичката географија (дијалектен атлас, дијалектна карта). Во овој семестар се разгледуваа фонетските карактеристики на македонските дијалекти.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	(2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови	60 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	15 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	15 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марјан Марковиќ (приредувач)	Карактеристики на македонските дијалекти (Дијалектологија на македонскиот јазик 2)	Филолошки факултет “Блаже Конески”, (второ издание)	2007
		2.				
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Божидар Видоески	Дијалектите на македонскиот јазик - Том 3	МАНУ, Скопје	1999
		2.				
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4 година 7 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Гордана Алексова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со проблематиката од областа на наставата по м.ј. во основното и средното образование, со историскиот развој на воспитно-образовниот процес по овој предмет и со основите на предметот Методика на наставата по македонски јазик. Запознавање со теориските основи на методиката на наставата по македонски јазик, со принципите и со методите во наставата по м.ј. и со наставната единица - часот.				
11.	Содржина на предметната програма: Македонскиот јазик како образовно-воспитен предмет. Цели и задачи на наставата по македонски јазик како мајчин. Содржина на наставниот предмет. Наставните програми и планови. Преглед на развитокот на мак. ј. како наставен предмет. Наставничкиот позив. Методиката на наставата по македонски јазик како научна дисциплина. Задачи на методиката на наставата по м.ј. Видови истражувања и методи на истражување во методиката. Врската на методиката со други науки. Општите и специфичните дидактички принципи во наставата по македонски јазик. Корелација на предметот м. ј. со другите образовни подрачја и нивната поврзаност во одделните степени од образованието. Јазикот во училиштето како фактор за општиот развиток и за логичкото мислење. Методи во наставата по македонски јазик. Наставната единица - часот: типови часови, структура на часот и планирање на часот.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+4			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		60 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2	Самостојни задачи		20 часови
		16.3	Домашно учење		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		50 бодови	

	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби		20 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Паноска, д-р Ружа:	Методика на наставата по македонски јазик.	Скопје, Просветно дело	1980
		2.	Poljak, Vladimir:	Didaktika	Zagreb, Skolska knjiga	1985
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Педагошки енциклопедии.		
		2.		Наставни програми по македонски јазик за основно и за средно образование.	Биро за развој на образованието на РМ – МОН на РМ	
		3.		Статии од соодветни стручни списанија и зборници.		

Изборни предмети листа 1

1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНА МАКЕДОНСКА КНИЖЕВНОСТ 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Македонски јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “, УКИМ, Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4 година 7 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Весна Мојсова-Чепишевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Оспособување за познавање и почитување на културно-општествените прилики во кои се развива современата македонска книжевност и оспособување за воочивање на нејзиното место во македонската култура. 2. Развивање вештини за синтетичко-аналитичко и критичко-творечко мислење преку работата врз конкретни текстови од современа македонска книжевност. 3. Поврзување на знаењата од другите книжевни дисциплини преку употреба на веќе усвоена книжевно-теоретска терминологија со што се развива и поттикнува вештината за изучување и проследување на современа македонска книжевност во контекст на јужнословенските и балканските книжевности.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Македонскиот поетски дискурс од К. Рацин до постмодерната генерација 1. а. Редефиниции на периодизациите на македонската поезија 1. б. Метафоричко / метонимиско структурирање на македонската современа песна 1. в. Експресионистички импулси во современа македонска поезија 1. г. Символистички импулси во современата македонска поезија 1. д. Надреалистички импулси во современата македонска поезија 2. Македонска драма 2. а. Македонската битова драма (конституција на жанрот; битовскиот драмски простор, време и лица) 2. б. Македонска современа драма (модернизам; од модерна кон постмодерна драма, најнови тенденции)				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	(2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бодови		

	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Миодраг Друговац	Историја на македонската книжевност XX век	Мисла, Скопје	1990
		2.	Јелена Лужина	Историја на македонската драма	Култура, Скопје	1995
		3.	Весна Мојсова-Чепишевска	Рацин и експресионизмот	Менора, Скопје	2000
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Наташа Аврамовска	Во вителот на дореализацијата (дуплото дно на македонската драма)	Култура, Скопје	2004
		2.	Весна Мојсова-Чепишевска	Лицето на зборовите	Култура, Скопје	2004
		3.	Лидија Капушевска-Дракулевска	Поетика на несознајното / Поетика на изненадувањето	Магор, Скопје	2001/2003

1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНИ ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ КНИЖЕВНОСТИ - 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4 година 7 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф.. д-р Ангелина Бановиќ-Марковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку книжевно-теориски теми и техники, студентот се запознава со развојните специфики на три книжевноисториски и стилски периода (авангардата, „втората модерна“ и постмодернизмот) во националните книжевности на јужнословенските народи, со акцент на естетските вредности во индивидуалните писма на нивните најмаркантни автори и дела и се стекнува со способност за аналитичка рецепција и стручно толкување на понудените содржини како дел од образовниот систем и културните (информативните) медиуми во Република Македонија.				
11.	Содржина на предметната програма: I. Хронолошка и поетичка периодизација на јужнословенскиот литературен 20 век II. Промена на деветнаесетовековната книжевна парадигма во српската, хрватската, босанско-херцеговската, словенечката и бугарската книжевност, во време на крупни општествено-историски процеси карактеристични за 20 век (наративи со епистемолошка и онтолошка доминанта) III. Одлики на современите јужнословенски книжевности во 20 век: дезинтеграција на модернистички книжевни обрасци, стилски плурализам: естетизам, херметизам, елитизам, нов тематски израз, почеток на постмодерната... Главни претставници: Иво Андриќ (<i>Проклета авлија</i> , <i>Мостот на Дрина</i> , <i>Госпоѓица</i>), Мирослав Крлежа (<i>Враќањето на Филип Латиновиќ</i> , <i>Господа Глембаеви</i>), Милош Црњански (<i>Прва книга Селидби</i> , <i>Роман за Лондон</i>), Меша Селимовиќ (<i>Дервишот и смртта</i> , <i>Тврдина</i>), Елисавета Багратиќ (поезија-избор), Владимир Бартол (<i>Аламут</i>), Ранко Маринковиќ (<i>Киклоп</i>), Милорад Павиќ (<i>Хазарски речник</i>), Данило Киш (<i>Гробница за Борис Давидовиќ</i>)				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часа
		16.2	Самостојни задачи		20 часа

		16.3	Домашно учење	50 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	60 бодови			
	17.2.	Успешно реализирани лаборато- риски/аудиториски вежби	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	20 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jovan Deretić	Istorija srpske književnosti	Sezam Book	Beograd, 2008
		2.	Krešimir Nemec	Povijest hrvatskog romana (1945-2000)	Školska knjiga	Zagreb, 2003
		3.	Radovan Vučković	Moderni roman dvadesetog veka		Sarajevo, 2005
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ангелина Бановиќ- Марковска	Хипертекстуални дијалози (интертек- стуалноста и јужно- словенскиот литера- турен 20 век)	Магор	Скопје, 2004
		2.	Михајло Пантиќ	Александријски синдром I, II	Просвета	Београд, 1987/ 1994
		3.	Aleksandar Jerkov	Od modernizma do postmoderne: pripovedač i poetika, priča i smrt		1991

VIII СЕМЕСТАР

Задолжителни предмети

1.	Наслов на наставниот предмет	ЛИНГВОСТИЛИСТИКА 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4 година 8 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Томислав Трневски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	запишан Лингвостилистика 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Доизградување и култивирање на јазичниот израз на студентите; вреднување и разграничување на суштинските белези на одделните функционални стилови, со посебен акцент на статусот на јазичната норма. Оспособеност да се разграничуваат фигуративните значења на јазичните средства во текстови од различни функционални стилови. Оспособеност да се прави соодветен (правилен) избор на јазичните средства во различни комуникативни контексти. Изграденост на критички став (приод) кон употребата на јазикот во зависност од степенот на официјалноста.				
11.	Содржина на предметната програма: Функционални стилови. Надворешнојазични и внатрешнојазични стилотворни фактори. Функционалностилска диференцијација на јазикот. Функционалните стилови и степенот на службеност во комуникацијата. Факторот на традицијата во оформувањето и статусот на одделни функционални стилови. Општи и специфични карактеристики на разговорниот ФС. Литературноуметнички ФС. Потстилови (поетски, прозен, драмски). Публицистички ФС. Општи и специфични карактеристики на публицистичкиот ФС. Потстилови: новинарски и монографско-публицистички потстил. Административен ФС. Општи и специфични карактеристики на административниот ФС. Потстилови: законодавно-правен, општествено-политички, дипломатски, деловен и персонален потстил. Научен ФС. Општи и специфични карактеристики на научниот ФС. Потстилови: строгонаучен (академски), научно-учебнички и научно-популарен потстил.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	80 бодови		

	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби				
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Лилјана Минова-Ѓуркова	Стилистика на современиот македонски јазик	Магор	2003
		2.				
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Благоја Корубин	Јазикот наш денешен, кн.1-6	Наша книга, ИМЈ „Крсте Мисирков, Скопје	1969 - 2001
		2.	група автори	Македонски јазик	Универзитет Ополе, Полска	1998
3.						

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДОЛОГИЈА НА НАУЧНАТА РАБОТА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4 година 8 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Емилија Црвенковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Разликување на разни форми на пишување стручно-научни текстови. 2. Оспособување за ексерпција и селекција на материјал за научен труд. 3. Библиографско истражување.				
11.	Содржина на предметната програма: Избор и формулирање тема за научен труд. Работа во библиотеки и архиви. Составување библиографии: азбучна/абecedна, хронолошка, авторска, предметна, селективна и сл. Печатени и интернет извори. Изворна граѓа: ракописна, печатена, електронска. Терминологија.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	(2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часа	
		16.2	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3	Домашно учење	50 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	40 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	0 бодови		
	17.3.	Активност и учество	20 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	40 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	П. Пипер	Методологија лингвистичких истражувања	Филолошки факултет, Београд	2000
		2.	В. Панзова	Науката како занает	Филозофски факултет, Скопје	2003
		3.	У. Еко	Kako se piše diplomski rad	Narodna knjiga/Alfa, Beograd	2000
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	D. Hacker	The Bedford handbook	Bedford/St. Martin, Boston, New York	2003
		2.				
3.						

1.	Наслов на наставниот предмет	ОСНОВИ НА ВРЗАНИОТ ТЕКСТ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4 година 8 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Анета Дучевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Синтакса 1 и 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - усвојување на поимот надреченично рамниште - способност за разликување на поврзувањето во рамките на реченицата и поврзувањето во рамките на текстот - увид во другите лингвистички дисциплини (семантика, стилистика, социолингвистика, прагматика) и нивно користење при анализа на текстот - оспособување за јазична анализа на текстот како јазична единица со посложена структура, како на планот на формата така и на планот на содржината - усвојување и користење нова терминологија				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во науката за текстот. 2. Преод од реченица кон текст. 3. Контекст: дефиниции, значење, функции. 4. Карактеристики на различни видови текст: говорени, пишувани, монолошки, дијалошки, наративни, аргументативни. 5. Поим за кохезија и кохеренција. 6. Основни карактеристики за структурата на текстот: кохезивни врски 7. Поимот текст и дискурс. 8. Основи на дискурсна анализа.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2	Самостојни задачи		20 часови
		16.3	Домашно учење		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	

		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Анета Дучевска	Вовед во синтаксата на текстот	(во печат, во моментов како скрипта)	
		2.	R. de Beaugrande & W. Dressler	Introduction to Text Linguistics	Longman	1981
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Лилјана Минова-Ѓуркова	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Магор	2000
		2.	G. Brown & G. Yule	Discourse Analysis	Cambridge University Press	1983
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4 година 8 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Гордана Алексова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со формите на организација на наставната работа по предметот м. ј., како и со начините на организирање на часот. Запознавање со проблемите на наставата по предметот м.ј. како мајчин, но и како немајчин во основното и во средното образование, преку вежби и симулирани часови во факултетски услови и стекнување знаења и способности за практична реализација на наставните содржини.				
11.	Содржина на предметната програма: Организирање на наставната единица - часот. Методика на одделните подрачја по македонски јазик - практична примена: Фонетика. Фонологија. Морфологија. Морфосинтакса. Синтакса. Лексикологија. Лексикографија. Правопис. Историја на јазикот. Дијалектологија.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+4			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	60 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	50 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	20 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација				
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Паноска д-р Ружа	Методика на наставата по македонски јазик.	Просветно дело, Скопје	1980
		2.	Prof. dr. sci. Stjepko Tezak	Teorija I praksa nastave hrvatskoga jezika 1	Skolska knjiga, Zagreb	1996
		3.				
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Педагошки енциклопедии.		
		2.		Наставни програми по македонски јазик за основно и за средно образование.	Биро за развој на образованието на РМ – МОН на РМ	
	3.		Статии од соодветни стручни списанија и зборници.			

Изборни предмети листа 1

1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНА МАКЕДОНСКА КНИЖЕВНОСТ 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “, УКИМ, Скопје Катедра: Катедра за Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4 година 8 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Весна Мојсова-Чепишевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Оспособување за познавање и почитување на културно-општествените прилики во кои се развива современата македонска книжевност и оспособување за воочивање на нејзиното место во македонската култура. 2. Развивање вештини за синтетичко-аналитичко и критичко-творечко мислење преку работата врз конкретни текстови од современа македонска книжевност. 3. Поврзување на знаењата од другите книжевни дисциплини преку употреба на веќе усвоена книжевно-теоретска терминологија со што се развива и поттикнува вештината за изучување и проследување на современа македонска книжевност во контекст на јужнословенските и балканските книжевности.				
11.	Содржина на предметната програма: .Македонскиот современ расказ 1.а.. Конституција на жанрот, македонскиот расказен дискурс од К. Рацин до постмодерната генерација 1. б. Македонски фантастичен расказ: фантастика со клуч, традиционална (романтичарска) фантастика, фолклорна фантастика, ониричка фантастика, алегориска фантастика, фантастика на апсурд и нова поетска фантастика 2. Македонски современ роман 2.а. Конституција на жанрот, македонскиот романескнен дискурс од С. Јаневски до постмодерната генерација				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	(2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		

	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Весна Мојсова-Чепишевска	Игра и симулации	Галикул, Скопје	2011
		2.	Весна Мојсова-Чепишевска	Семеен албум	Матица македонска, Скопје	2015
		3.	Јасна Котеска	Постмодернистички литературни студии	Македонска книга, Скопје	2002
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Лидија Капушевска-Дракулевска	Во лавиринтите на фантастиката	Магор, Скопје	1998
		2.	Ангелина Бановиќ-Марковска	Хипертекстуални дијалоги	Магор, Скопје	2004
		3.	Венко Андоновски	О/Абдукција на теоријата, том 2: Наратологија (Шеесет години македонски роман: 1952-2012)	Галикул. Скопје	2013

1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНИ ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ КНИЖЕВНОСТИ - 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик и јужнословенски јазици			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	4 година 8 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф.. д-р Ангелина Бановиќ-Марковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку разновидни литературно-теориски теми и техники, студентот се запознава со книжевностите на јужнословенските народи кои при својот посреден и непосреден допир, создале слични книжевноисториски парадигми. Со посебен осврт кон спецификите на најактуелните книжевни тенденции (постмодернизмот, новиот историцизам и таканаречениот „нов реализам“), студентот ги открива естетските вредности во индивидуалните писма кај најпарадигматичните автори и дела и се стекнува со способност за аналитичка перцепција и стручно толкување на понудените содржини кои се дел, не само од образовниот систем, туку и од културните и информативните медиуми во Република Македонија.				
11.	Содржина на предметната програма: I.Јужнославистиката во интеркултурален контекст II. Поетички, стилски и жанровски тенденции во современите книжевности кај јужнословенските народи (21 век) III. Сличности (и разлики) во современата српска, хрватска, босанско-херцеговска, словенечка, црногорска и бугарска книжевност, низ теориската оптика на постмодернистичките, постколонијалните, родовите и имаголошките парадигми IV. Главни претставници: Душан Ковачевиќ (Балкански шпиун, проф.есионалец, Живот во тесни чевли), Дубравка Угрешиќ (Музеј на безусловното предавање, Министерство на болката), Славенка Дракулиќ (Фрида – или за болката, Како да ме нема), Горан Петровиќ (Ситничарница „Кај среќната рака“), Миленко Јерговиќ (Сараевски Марлборо), Давид Алабахари (Цинк, Снежен човек), Антон Дончев (Чудниот рицар на светата книга) Георги Господинов (Физика на тагата, Природен роман), Драго Јанчар (Зуење во главата, Тивко се ниша часовникот - драми), Андреј Блатник (Измени ме)				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часа
		16.2	Самостојни задачи		20 часа
		16.3	Домашно учење		50 часа

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		60 бодови		
	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.	Krešimir Nemec	<i>Povijest hrvatskog romana (1945-2000)</i>	Školska knjiga	Zagreb, 2003
		3.	Aleksandar Jerkov	Nova tekstualnost. Ogledi o srpskoj prozi postmodernog doba,	Unireks/Prosveta/Okt oih	Nikšić/Podgorica/Beograd, 1992
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ангелина Бановиќ-Марковска	<i>Хипертекстуални дијалози (интертекстуалноста и јужно-словенскиот литературен 20 век)</i>	Магор	Скопје, 2004
		2.	Aleksandar Jerkov	Od modernizma do postmoderne. Pripovedač i poetika, priča i smrt,	Jedinstvo/Dečje novine	Priština/Gornji Milanovac, 1991
		3.	Mihajlo Pantić	<i>Aleksandrijski sindrom II</i>	Srpska književna zadruga	Beograd, 1987